JURNALUL®

S.F.

Nr. 51 Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 75 lei

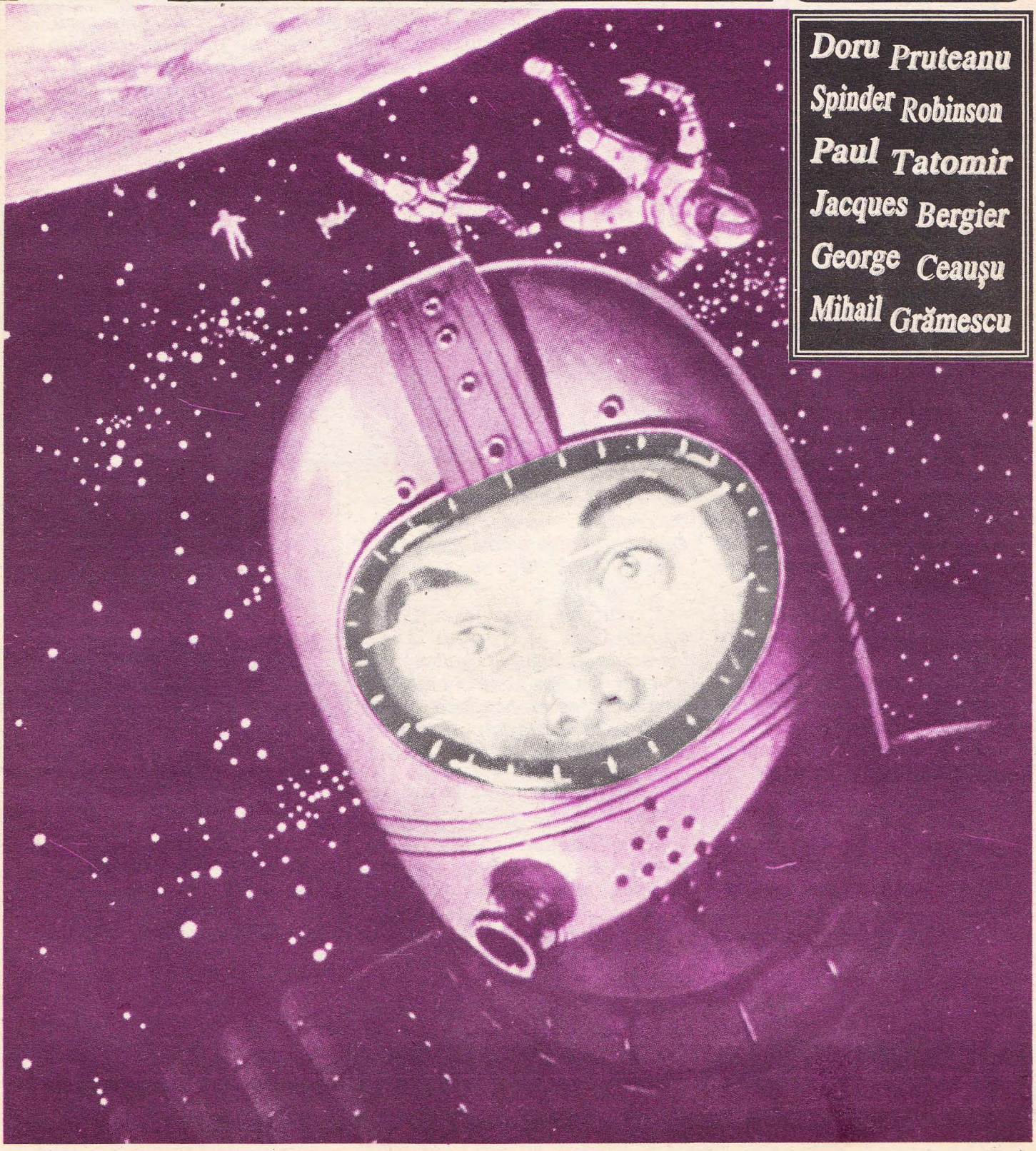

Doru Pruteanu
Spinder Robinson
Paul Tatomir
Jacques Bergier
George Ceaușu
Mihail Grămescu

A FOST ODATĂ

50

Aşteptată îndelung de zeci de sf-işti dornici să se înfrunte din tortul aniversar, lansarea numărului 50 al JSF a avut loc vineri, 10 decembrie. Au fost prezenţi peste 100 de invitaţi, marea majoritate făcînd parte din generaţia 90. Iată o parte din speak-urile care au servit de glazură:

Adrian Bănuţă, *redactor şef al JSF*:

Vă urez *"Bine aţi venit !"* şi vă mulţumesc pentru faptul că un an de zile aţi fost alături de noi, cu materiale sau cu publicitate. Aş dori să mulţumesc în mod deosebit dlor **Alexandru Mironov** şi **Mihai Bădescu**, dlui **Ion Hobana**, dlui **Cristian Ionescu**, ca şi sponsorilor : **România Film, Pepsi Cola**, revista **Preţul Succesului** şi nu în ultimul rînd trustului **Jurnalul** şi dlui **Dan Diaconescu.**

Ion Hobana, *scriitor, critic şi istoric literar:*

Spuneam, după apariţia **JSF**, că este singura publicaţie SF din lume care apare săptămînal. Poate că atunci am fost mai puţin crezut, mulţi gîndindu-se că lumea-i mare şi în această lume mare nu se poate să nu mai fie undeva o publicaţie săptămînala de profil. Văd acum că succesoarea mea la conducerea **Societăţii Europene de Science-Fiction**, **Bridget Wilkinson**, a spus acelaşi lucru în penultimul număr al **JSF**. Iată, deci, confirmată această unicitate a **Jurnalului SF.** Pot spune că meritul principal al acestei publicaţii este faptul că publică şi încurajează tinerii autori români. Este un lucru extraordinar, pe care sper din toată inima să-l poată continua, pentru că speranţa mea este tocmai în aceşti oameni tineri, dar foarte talentaţi;ei reprezintă de fapt generaţia care va prelua destinele SF-ului românesc... Iată de ce, pentru această perseverenţă de a publica autorii tineri de SF, pentru felul în care **JSF** oglindeşte operativ fenomenul SF din ţara noastră şi din străinătate, pentru opiniile sale critice, pentru faptul că are o şira a spinării, pentru acestea şi pentru toate celelalte lucruri bune pe care le face, eu aş dori din tot sufletul să ne reîntîlnim, măcar la numărul 1000.

Alexandru Mironov, *ministrul Tineretului şi Sportului:*

Eu îmi doresc să vă doresc la mai multe numere, cînd veţi împlini numărul 2000 ! **Jurnalul** este un pariu cîştigat şi depăşeşte cu mult cele mai frumoase vise ale noastre din momentul în care, în 1974, totul s-a încheiat. Pentru noi, cei de atunci, urma să nu mai existe nimic, pentru că "Colecţia..." murise, şi în afară de debuşeul "Colecţiei..." nu mai era nimic. Cred că în puţine culturi ale lumii a pătruns atît de profund cultura SF, mai ales printre cei tineri, aşa cum este la noi, şi sînt deja convins că se poate avea încredere în "bătrînii" redactori ai revistei, ce vor avea timpul s-o ducă mai departe, să facă din ea una din revistele importante de pe continent şi, la rîndul lor, să crească mai departe alte generaţii care să le stea în coastă, să-i înţepe, ca ei să poată să stea şi să se bucure că în spatele lor sînt alţii care vor să facă şi mai bine.

Cristian Ionescu, *ministrul comerţului* :

Aveţi în faţa dumneavoastră un fost şi actual fan. Aş vrea să vă doresc să continuaţi pe calea pe care aţi apucat-o; dvs. sînteţi viitorul şi vă pot spune că din ceea ce ştiu despre dvs. (şi la mulţi vă ştiu numai numele şi textele), vă pot spune că nu sînteţi departe de culmea gloriei. Din păcate, încă nu sîntem cunoscuţi pe plan internaţional. Dar părerea mea e că, încet-încet, vom fi cunoscuţi, pentru că valoarea nu poate fi ignorată.Si, cine ştie, poate că vom ajunge să deţinem şi primul cotidian de SF !...

A consemnat,
Eduard PANDELE

PS. Din pricina emoţiei am uitat să menţionez foarte multe persoane care au fost alături de mine cu mintea , sfaturi sau condeiul, şi profit de acest spaţiu pentru a le mulţumi tuturor (inclusiv acelor persoane oarecum anonime pentru majoritatea dintre voi, şi mă refer la acele persoane care se ocupă cu partea tehnică a revistei). Şi dacă am reuşit să fac ceva pentru fandomul românesc mi-ar plăcea să cred în continuare că din mijlocul acestor tineri care s-au grupat în jurul revistei, cîndva, într-un viitor apropiat sau îndepărtat, se va ridica cineva care să poată face mai mult. Fiindcă se poate!

-Adrian Bănuţă

JURNALUL® S.F.

Editat de: INTACT

CORPORAŢIA INTACT PENTRU CULTURA ŞI ARTA

Colectivul de redacţie:

Adrian BĂNUŢĂ *(Redactor şef)*,
Număr realizat de:
Ionuţ BĂNUŢĂ, George CEAUŞU, Dan MERISCA
(Redactori)
Marian IRIMIA *(fotoreporter)*

Adresa redacţiei:

Şos. Bucureşti-Ploieşti 25-27; sector 1, Bucureşti tel. fax . 3.12.71.35;

Dorin Spineanu

Supremul

„N-am să uit niciodată starea de surescitare care te-a cuprins cînd ai văzut-o... Sclipea ca un şarpe enorm, gros, pe jumătate îngropat în pămînt, letargic, somnolent, avertizînd...

Şi nici n-am să pricep vreodată cum de ai primit tocmai tu rîvnitul paşaport interior, tu, o persoană marcată incredibil de, cum scria în fişa ta? aha! convingeri umaniste...

Apoi...

***

Apoi, farmecul discret al toamnei, afară. NU SUB CUPOLĂ. Nu sub cupola de plastic a oraşului unde poate fi programată oricînd. O toamnă adevărată, cu nostalgia aceea ucigaşă, cancerul leneş al frunzelor, apoi deşertul galben, mirosurile... he-he! toată retorica împuţită a secolelor decadente...

***

Dacă nu te-aş fi ţinut, poate ai fi păşit peste frontieră. Cu riscul (acceptat) de a paraliza pe linie, de a fi apoi cules de o maşină neagră, de a ţi se face iar spălarea, lavajul cerebral, educaţia...

***

Ţi-am oferit o şansă şi nu ai dreptul să o ratezi. Fă asta în numele prieteniei noastre. Luptă! Reabilitează-te. Gîndeşte-te la copiii tăi. Nu îţi ascund: lanţul afectiv este mai puternic decît oricare altul. Coerciţia exercitată la nivelul primar-afectiv, zona cea mai sensibilă, mai tangibilă...

De aceea s-a şi renunţat la naşterile în incubatoare. Ce şantaj poţi să exerciţi, de exemplu, cu un copil, căruia tatăl îi este la fel de indiferent ca oricare altă persoană?

Primitivii ştiau ce ştiau; erau, la diverse nivele, inegal, e drept, foarte eficaci (un barbarism care prinde bine textului).

***

Avem nevoie şi de oameni ca tine, cum avem nevoie de toate structurile psihologice la nivel de individ pentru a rezista în acest conflict uriaş care-şi opune, mai mult decît armatele, ideaţii!

Apreciezi, sînt sigur, că te baţi pentru idee... Pentru o idee... "

***

Şi scrisoarea continua să se deruleze pe monitor, la fel de siropos, la fel de persuasiv, inoculînd germenii maladiei subtile, de care avem nevoie pentru a rezista.

Decuplă monitorul. În întuneric nu se mai văzu decît ochiul verde al alarmei; penumbra din cuşetă, patul rece şi tare, atmosfera de alarmă continuă, tensiunea nopţii electrice... cerul alb... frunzele acelea adevărate căzînd. Adormi. Scurt, fără vise.

***

Se trezi şi coborî la cantină, o sală albă, septică. Nu mai era acolo decît Xavier, tot la reabilitare şi tot la o cafea.

– Tot e bine, zice Xav, tot e bine, măcar, aici, cafea la discreţie, ţigări veritabile şi o viaţă de bărbaţi autentici. O viaţă de eroi...

Era ironic, ştia că sîntem înregistraţi, dar limbajul permite multe atunci cînd trece de limitele înţelegerii oficiale.

Nu i-am răspuns. Am deschis televizorul şi în sală se revărsară odele, jurnalele de război, cîntăreţii puterii armate.

***

Xav a ajuns locotenent, mi-e, în multe privinţe, superior şi, spre deosebire de alţii, a învăţat să-şi disimuleze adevăratele sentimente. Picase din cauza uneia căreia i se destăinuise în pat, aia l-a turnat urgent. O dramă din care poţi să faci un succes atunci cînd îi schimbi ambalajul.

Aşteptam de aproape un an în adăposturile noastre sigure, ne plictisisem înverşunaţi, ne lăsam îndoctrinaţi, făceam cultul armelor în şedinţe de terapie colectivă, dar nu ne contaminam. Războiul dura de cîteva sute de ani, mai rămăsese deşertul acela galben, stupid, o zonă a nimănui, mai rămăsese de cucerit deşertul. În rest totul, totul era împărţit, ei cu treaba lor, noi cu a noastră.

Ne pregăteam pentru marea reabilitare, o echipă de şoc cu misiuni speciale, strict confidenţiale, dar nu făcusem nimic pînă acum şi chestia asta ne muia speranţele într-o posibilă întoarcere în Oraş.

Am închis televizorul şi mutra de frizer cretin a Supremului se estompă, se pierdu, muri.

***

Alarma trecu pe galben, ochiul acela clipea tînguitor, o lumină în stare să te scoată din minţi. Din acest moment nu mai erau posibile întîlnirile întîmplătoare în cantină, nici ironiile defetiste, nici micile incidente într-o ambianţă strict masculină, inevitabile în fond.

„De cînd n-ai mai văzut o femeie, Xav?"

„De opt ani."

„Mă mir că n-ai înnebunit"

„Şi eu", răspundea Xav şi apoi se răsucea cu spatele la camerele de luat vederi care ne urmăreau şi în somn. Mai mult era periculos să insişti. Xav ne repeta permanent, în cele mai neaşteptate momente, că o să ne întoarcem acasă dacă o să facem o treabă bună. „O treabă pe cinste, băieţi!", striga atunci sergentul acela cretin, Torn, şi ochii lui albaştri, impasibili, prindeau o urmă de cruzime, de ferocitate animalică. Ne era frică tuturor de el. Mai puţin lui Xav. Xav era cel mai bun instructor din Centrul nostru de Reabilitare. Cunoştea toate tehnicile luptei de gherilă şi mînuia toate armele cu aceeaşi dexteritate. Un talent care ieşise la iveală tîrziu şi absolut întîmplător. În viaţa civilă fusese profesor de estetică la un colegiu, ceea ce însemna puţin mai mult decît nimic pe scara socială.

***

La ora două ni se împărţiră armele.

Sergentul Torn cu privirea lui albastră, fanatică, ne adună în careul mic al Centrului şi ne ţinu o cuvîntare deosebit de lungă pentru el, capodoperă a retoricii cazone: „Din acest moment începe Reabilitarea voastră. Depinde de voi dacă vă veţi înoarce acasă sau veţi fi arşi ca nişte şobolani scîrboşi de către echipele lor. O treabă pe cinste!"

Am rupt rîndurile, le-am refăcut două ore mai tîrziu, era noapte, am simţit aerul rece, tare şi am tras cu regret masca pe figură.

Ne-au îmbarcat în transportoare-aero, imense ca nişte garaje publice. După şase ore aterizam pe un teren despre care nu ştiam mai mult decît Xav. Ne-a spus doar atît: „Pentru nisipul ăsta ne batem." În întuneric proiectilele-far, trasoarele, aviaţia „lor" începură să ne caute. Blindatele noastre de teren se îngropară în nisip, afară rămînînd doar senzorii cameleonici, sensibili, atenţi la orice se petrecea deasupra.

Bombele explodară departe. Pe ecrane am văzut craterele imense şi fumul invadînd cerul. Îmi simţeam gura uscată. Mi-am dat seama că toţi aveam aceeaşi senzaţie. Ne-am branşat tuburile de alimentare. Apoi am băut. Xav îmi întinse o pastilă anti-deshidratantă. „Ne batem bine", rînji cineva. Torn îi aruncă o privire scurtă. Tipul nu mai rîse.

***

60 de ore am stat îngropaţi în nisip, pe o căldură sufocantă. Xav nu îngădui nimănui să-şi descheie costumul de protecţie. O salopetă neagră peste care trecusem o plasă fină de camuflaj de culoare gălbuie.

Cînd am ieşit, departe, am văzut nisipul arzînd.

Am pornit în şir indian spre dune. Treisprezece ore de mers fără răgaz. Fără nici un popas. Profesorul de istorie s-a prăbuşit primul. Pe teritoriul lor rămase o podoabă de substanţă calcinată.

Prima. Nu trebuia să lăsăm urme. Torn a fost acela care l-a executat. Era război. Avioanele lor ne căutară iar. Bombele loviră aproape de noi. Nisipul – o lavă cristalină, lunecoasă, sub picioarele noastre.

Chinuitor era faptul că nu ripostam. Nu aveam cu ce. Sau, cel puţin, aşa credeam noi. I-am spus asta lui Xavier. A rîs încet şi a zis: – Ai să vezi că avem... He-He! O armă teribilă...

Torn, sergentul, ne urmărea circumspect.

– L-aş face podoaba acestui pustiu!

– E periculos! Mai bine să nu te iei de el.. Odată, cine ştie... poate...

Tăcu şi-mi întinse o ţigară. Am tras cîteva fumuri şi am vrut s-o arunc. Fumeaz-o toată! a strigat Xav. Ţigara avea un gust ciudat. Mă ameţise, apoi mi-am revenit.

***

Ştiu că am pătruns prin reţeaua de apă într-un oraş. Un oraş pe care îl simţeam pulsînd deasupra mea. Ştiam tot ce trebuia despre canalizarea sa, dar nimic despre oraşul în sine. Ştiam totul despre reţeaua sa de comunicaţii – nimic despre locuitorii lui. Totul despre edificiile lui, nimic despre oamenii dinăuntru.

Spre stupoarea noastră am ieşit în incinta unei grădiniţe de copii. Se jucau. Jetul aruncătorului de flăcări îi prefăcu în podoabe calcinate. A fost doar începutul...

Am aruncat în aer clădiri, am executat cu sînge rece civili, am cufundat în gaz de luptă subsolul în care se refugiaseră autorităţile. Atrocităţi.

Ne-am retras pe unde veniserăm.

Chepengul căzu sec deasupra noastră. Torn rînji.

– Bună treabă, băieţi.

– Bună! – scrîşni Xav. Se aplecă brusc şi vomă. Slăbit, se rezemă de o conductă. Se auzea apa sub presiune.

Şi Xav trase. Apăsă pe trăgaci de mai multe ori cu disperare. Nimeni nu avu timpul să schiţeze vreo mişcare. Eram cu toţii sub efectul ţigărilor-drog.

Ne-a cruţat doar pe mine şi pe Torn...

Şi abia acum înţeleg de ce... dar e prea tîrziu...

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA
INTACT
Director tehnic:
Eustaţiu BĂLAN
Reclamă, publicitate, difuzare:
Titus GUVIR – tel. 3.12.93.66
Tehnoredactare computerizată:
Horaţiu – Olimpiu RĂDULESCU
Culegere: Doina PREOTU
Corectură:
Mihaela VANEA
Montaj offset:
Daniel STĂNICĂ; Mariana SEBE
Jurnalul S.F. este înscris
în Catalogul Presei la poziţia 2.128
Abonamentele se pot procura de la orice centru RODIPET
Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor
JURNALUL ®
Director:
Dan DIACONESCU
Redactor şef:
Marius TUCĂ

Doru Pruteanu

Despre firescul ideologiei aşteptate în cîteva părţi cu titluri pe măsură

I. PROGRAMELE ESTETICE SI VIATA

O lovitură spectaculoasă sub acest raport reuşeşte în sf Viorel Pîrligras, cu nuvela **Fantastica lume a lui Cristobald.** Textul are pretenţia de a fi autodevorator: Cristobald este Artistul, ba mai mult, Creatorul. Observaţi mai întîi sensul legăturii cu viaţa. Apoi, mi se par simptomatice cîteva elemente: Creatorul se angajează în destul de multe direcţii („Sînt sculptor.Sau pictor, dacă vrei. Poate şi scriitor puţin. Cochetez cu muzica... "); „dacă vrei", din frazele citate poate fi înţeles şi altfel decît o mică manifestare de politeţe conjuncturală; Creatorul lucrează cu un material deosebit de preţios: s-ar pune întrebarea dacă se justifică folosirea pentru artă a unei materii **strategice,** dar, cum o bună parte a operelor înseamnă lucruri **utile,** se poate ajunge la un echilibru acceptabil; creaţiile sînt din cînd în cînd ratate, ceea ce nu-i împiedică pe mai toţi cei din jur să-l adore pe creator (o mistică a vederii numai binelui şi, probabil, mic vis al succesului imediat: dulce utopie a asimilării necritice); însă creaţia se face în vis, nefiind, la urma urmei, decît o cuviincioasă defulare cu acte în regulă şi o completare a egocentrismului ipocrit, ascuns, al artizanului.

Faţă cu o asemenea nemăsurată asumare de libertăţi (deşi textul lui Viorel Pîrligras nu trebuie **obligatoriu** judecat ca transparent), poziţiile unor autori ca Mircea Opriţă (în **Figurine de ceară**) ori Adrian Rogoz (în **Alambai sau arcanele artei**) – amîndoi preocupaţi de responsabilitatea artizanului – ori Mihail Grămescu sînt de o modestie remarcabilă. Într-o intervenţie cu nuanţă polemică, găzduită de revista „Luceafărul", Grămescu se afirmă (tocmai el!) drept partizanul pragmatic al unei literaturi de anticipaţie ingenios meşteşugărească şi agreabilă, pentru un public specific genului publicistic. Este o opinie care nu numai că respectă omul comun, dar se situează şi destul de aproape de modelul organizatorilor, după cît se pare. Împlinirile domeniului sînt cam greu de identificat. Chiar textele semnate Mihail Grămescu sînt mai degrabă lîngă **frumosul** main-stream decît lîngă **interesantul** sf. (Iată, în **Cîntecul libelungilor,** artistul căutînd o imagine a absolutului.) Aşa merg lucrurile.

II. VECHEA IDEE CĂ LITERATURA OGLINDEŞTE VIATA

Recitind romanul (ne-sf, în ciuda unui OZN care bîntuie de vreo două ori) **Lumina în octombrie** al lui John Gardner, descopăr în două locuri comentariul unui vecin, la întîmplarea esenţială a cărţii. (James Page a încuiat-o pe soră-sa într-o cameră, datorită unor deosebiri grave de opinie, iar acesta refuză să mai iasă.) Într-o discuţie, se află că bătrîna vermonteză democrată Sally a refuzat să-l anunţe pe James să vină la telefon cînd a fost căutat pentru colectarea fondurilor republicanilor. La asemenea ştire, Bill Partrige e de părere că: Ar fi trebuit s-o împuşte".

Personajul se exprimă conform modelului său de viaţă: orice deviere se cuvine a fi tratată **radical.** Multiplicată prin obiecte artistice de uz popular, atitudinea lui Bill Partrige tinde să devină o caracteristică: americanul din popor e de părere că ar trebui ca devierile să fie tratate **radical.** Se poate admite că fermierul conservator Bill Partrige nu şi-a însuşit această caracteristică din produsele artistice consumate şi că ea provine de oriunde din altă parte. Convenţional, putem admite că Bill Partrige este sursa unei asemenea atitudini care permite transformarea oricărei emoţii în acţiune ori de cîte ori o va regăsi. Chiar zîmbind sceptic, asertez că opinia fermierului poate deveni normă. Cred că aşa se generează **ideologia aşteptată:** prin înmulţire disproporţionată. Părerea lui Bill Partrige poate fi socotită recuperată şi utilizată chiar în romanul pe care-l citeşte Sally în timpul grevei sale: un personaj vrea să se sinucidă, altele se ameninţă cu împuşcarea şi se şi împuşcă, un comisar de poliţie arestează o nevinovată **pentru orice eventualitate,** cineva poftеşte să cumpere **tot** drogul contractat de o reţea de traficanţi etc. Această minunăţie Kitsch nu cunoaşte linii ondulate decît dacă e vorba de anumite părţi ale anatomiei femeieşti.

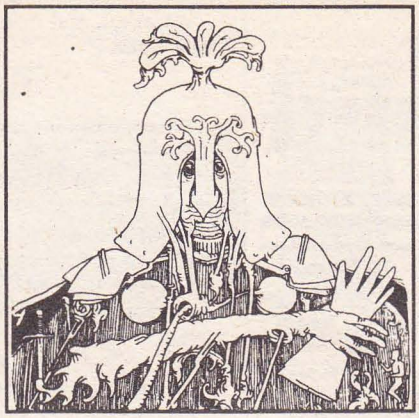

III. Sufletul plin de dor al astronautului

Într-o prefaţă de-a lui Alexandru Mironov se află sîmburele următoarei idei: scurtarea timpului de parcurgere a distanţelor micşorează evident interesul pentru anumite călătorii. Toate voiajurile care se pot face **oricînd** sau cele care **oricum** se vor face sînt de natură să îngrădească nostalgiile. Sentimentul dorului locurile natale, de exemplu, este pe cale să dispară, dacă aceste locuri nu sînt cumva imposibil de atins. O plimbare la Frankfurt este destul de indiferentă dacă se poate face cu primul avion. O problemă de orizont, desigur. (Limita care condiţionează sentimentul dă valoare unei cunoscute povestiri pe această temă de-a lui Fr. Brown.) Cu toate acestea, nostalgia plaiurilor de baştină este o prezenţă în sf: ea corespunde pe deplin aştepărilor ideologice ale lectorului (popular).

Personal pretind că marginile acestei ideologii (de nuanţă kitsch) sînt extrem de mişcătoare – chestiunea ţine de doză – şi că generarea de ideologie aşteptată este un accident mult prea frecvent în universul produselor artistice ca să nu merite o mică discuţie. Dînd un răspuns pe care-l datorez cam de multă vreme, aş zice că anticipaţia anticipează, pare-se, măcar funcţionarea şi în viitor (ori în trecut, în cazuri speciale) a modelelor de sisteme de valori actualmente acceptate. În treacăt fie spus, întreaga literatură de consum este admisă şi pentru (dacă nu cumva numai pentru) diseminarea acestor modele. O poveste poliţistă în care ucigaşul (rău, desigur!) este aprobat, apărat, salvat este la fel de rară ca o pepită (ceea ce nu înseamnă că nu există!). Distopiile complete, de asemenea, sînt greu de întîlnit. După cum spune un cercetător, dacă s-ar constata abateri de la această regulă, Politicul ar apela imediat la criteriul **estetic** pentru justificarea refuzului unor asemenea texte. Oricum, zona de lucru, este extrem de largă şi, din păcate, locul cel mai adesea ales este acela al tezismului mai mult sau mai puţin grosolan. Luînd ca material ilustrativ texte de oarecare valoare apărute în „Almanahul Anticipaţia 1987" voi afla că toate prozele – în afară de cea a lui Mircea Opriţă (indiferentă în discuţie, datorită caracterului său fragmentar), de nuvela **Cassargoz** de Cristian Tudor Popescu (distopie în care eroii sînt contemporanii noştri în acest sat planetar, o cruzime!) şi de po-

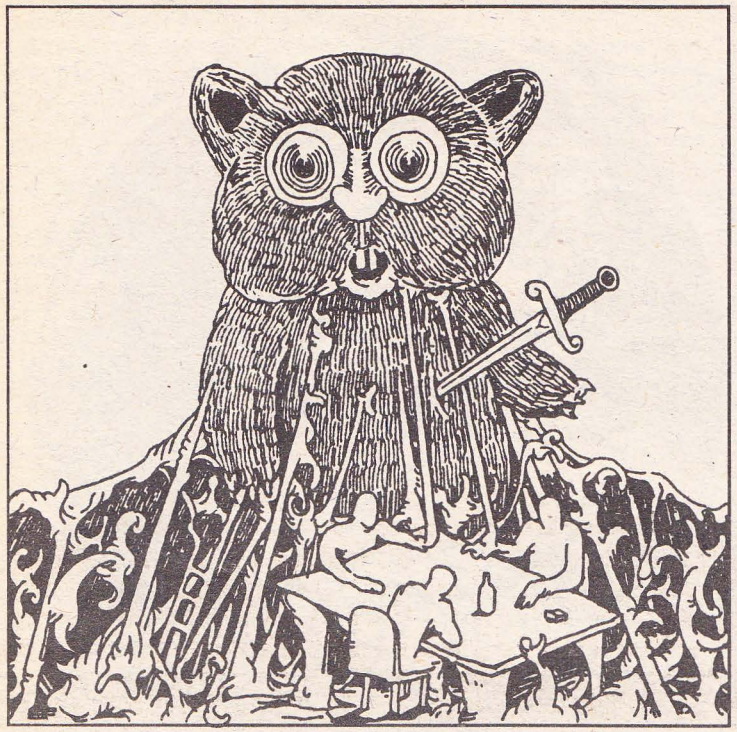

vestirea lui Alexandru Ungureanu, **Ne vom întoarce pe Herbwue** (un Rău isteț și destul de simpatic își oferă o șansă de salvare) – nu violează **defel** obișnuințele noastre ideologice, ba dimpotrivă.

IV. PUPAT TOȚI PIAȚA INDEPENDENȚEI

E de subliniat posibilitatea realizării unor situații conflictuale tocmai datorită diferențelor dintre așteptările publicului și cele ale aparatului organizatoric. Opoziția, stabilită cu mîndrie, între știință („socoteli") și literatură este , admisă de cel puțin o parte a publicului și refuzată de sistemul de promovare (**progresist** sau doar **interesat**). Nenumăratele discuții despre „știință și literatură egal sf" sau „sf: știință sau literatură" ilustrează tocmai această idee. Dacă, de exemplu, proza „Zărghitul" de Tudor Negoiță place unora, indică evident, faptul că ostilitatea față de mașini se află în aceeași situație; mai există elanuri sămănătoriste. Desigur, locul adjectivului **progresist** se poate schimba: un personaj din **Odiseea navei Space Beagle** are de argumentat enorm de mult, în fața șefilor mai ales, în favoarea științei sale noi. De asemenea, prof. Solomon Marcus poate pleda oricît pentru interidisciplinaritate dacă, la aceeași masă a prezidiului, se află oarecari urechi astupate. În mod obișnuit și fericit însă, respectul pentru public („dacă vrei") și respectul pentru Autoritate împacă lucrurile.

V. O MÎNA DE AJUTOR / LA FACEREA UNUI ROMAN / PE GUSTUL TUTUROR

În romanul **Capcana de sticlă** de Herbert Franke, un medic salvează cu ajutorul unei nave spațiale o mie și cîțiva oameni din dezastrul nuclear. Acești oameni se vor transforma într-o armată imperfectă; imperfectă pentru că unul dintre cei salvați **descoperă** (nu se știe cum!) indisciplina și-și propune să distrugă sistemul din care face parte. Încercarea nu reușește dar, peste o generație ,dictatura maiorului este înlocuită cu o democrație. Îndrăznesc să cred că pot afla în această istorie sugestia unei serii de acest fel: antagonisme grave – dezastru – univers uniformizat prin dictatură – revoluție – lume liberă. Pot invoca și o posibilă, ba chiar foarte probabilă reluare a seriei întîmplărilor, după rezolvarea problemelor supraviețuirii într-un mediu ostil. Remarc faptul că autorul prezintă **direct** numai perioada de imediat după sfîrșitul dezastrului, prima tentativă de **spargere** a lumii uniforme și începutul timpului libertății. Este clar că se ocolesc momentele de mare tensiune (revoluția, de exemplu!) în favoarea celor care se sprijină pe sentimentalismul lectorului: un individ acționează **singur** împotriva unui sistem politic (situația permițînd tocmai identificarea afectivă a cititorului cu acest personaj); lumea uniformizată nu permite afirmarea individualității (individualismul este postulat ca mod de a fi pozitiv într-un spațiu organizat după regula - **Orice Democrație Există Dacă Mă Respectă Pe Mine**; în consecință, un univers în care individul nu se simte valoros **în sine** este inacceptabil); vremurile Libertății sînt preferabile (ideea de libertate în sensul absenței constrîngerilor **de sus** este extrem de bine fixată în conștiințe cel puțin de pe la iluminiști încoace , așa încît nu mai are rost o prezentare **pro** din partea romanicerului). O poveste care **ne peria!**

(Maniheismul structural face parte, desigur, din aceeași zonă: a comodității de receptare așteptate).

VI. A FI CONTRA, A FI PENTRU

Finalul romanului din romanul lui John Gardner lasă o eventuală salvare a eroilor nevinovați (care sînt ei oare?) pe seama extratereștrilor. În lumea reală a aceluiași roman acest lucru pare imposibil. A vorbi despre nenumărații justițiari, dizidenți și salvatori singuratici care ajung la Dreptate, Libertate și Adevăr prin propriile forțe, reprezintă o scufundare sufocantă într-o utopie deja ultracunoscută și nerecomandabilă.

Pentru o retragere onorabilă precizez că una din ideile care preocupă autorul acestui text aproape încheiat, se referă la posibilitatea reidentificării unei specificități a anticipației estice (sau numai de stînga) constînd într-un interes special pentru existența în colectivitate, cu argumentarea pornind de prin sensurile esențiale ale romanelor fraților Strugațki, relativ recent apărute în românește. Consemnînd cu mulțumire existența unui asemenea specific, autorul se arată a fi el însuși (în mod regretabil!) partizan al unui model ideologic față de care își organizează așteptările. În **Picnic la marginea drumului** acest sens este clar exprimat: „Fericire pentru toți, pe gratis, și hai să nu plece nimeni supărat!". La fel și în **Un miliard de ani pînă la sîrșitul lumii**,Vecerovski: „Nu voi fi singur acolo... Și nu numai acolo... și nu numai eu..." În plus, Maleanov are curajul de a-și tăia numele pe dosarul care cuprinde raportul despre M-cavități: un sacrificiu, desigur, o anumită atitudine față de ceea ce este personal. Găsesc că este o variantă deosebit de profitabilă măcar pentru cei încă necontaminați de singurătățile romantice ale restului lumii, în condițiile în care o noțiune este obligatorie și o opțiune conștientă este preferabilă.

Spider ROBINSON

Urechea de tinichea

– Oh, oh, oh, ascultaţi muzică!

Spuneţi-le „Porţile Stelelor" dacă vreţi. Termenul a fost solid fixat în mintea publicului de scriitorii SF, cu bolnăvicioasa lor pasiune pentru cuvintele pompoase, şi asta cu cincizeci de ani înaintea descoperirii primei Anomalii Spaţiale şi înaintea începerii războiului. Dacă le numiţi „Porţile Stelelor", pe noi numiţine „Paznicii Porţilor" sau mai pe scurt Paznici. Noi însă le spunem „Găuri" şi nouă ne zicem „Găozari". Bineînţeles, contează cum priveşti problema. Dacă am fi intrat vreodată într-una, doar ca să privim, să vedem ce se întîmplă, poate că am fi găsit un alt nume pentru ele şi în ultimă instanţă pentru noi înşine. Nume fără pretenţii, ca să putem încăpea în bancuri.

Dar navele automate ale inamicului se arătau la intervale neregulate, erau planetoizi-staţii automate - cu un program simplu dar foarte precis, scris undeva într-un hău depărtat al spaţiului. Aşa că în afara eroilor care trebuia să le vîneze – şi aveau slăbiciunea să se mai şi întoarcă - mai trebuia cineva care să păzească fiecare „Gaură" cunoscută, să sune alarma la apariţia navelor şi cu toată speranţa să încerce să le neutralizeze – înainte să NE neutralizeze. Războiul, după douăzeci de ani, era tot la faza cînd se dădeau recompense grase şi nu ţineau să fii un erou mort. Totuşi războiul ne costa multe pagube şi o vom ţine-o tot aşa în anii care vor veni. La fel de mult şi pe inamic.

Prima navă inamică văzută de mine ne-ar fi lichidat cu siguranţă dacă n-aş fi fost pe faţă. Pentru Walter şi mine a fost tocmai nimerit că nu locuiam în aceeaşi păstaie. Nu eram niciodată împreună. Singurele lucruri pe care le aveam în comun erau: a) o ură nepotolită faţa de guvernul care ne azvîrlise în cea mai tîmpită şi sinucigaşă misiune – înainte să apucăm să ne prezentăm voluntari, ca nişte gentlemeni; b) un interes profund pentru muzică. Dar toţi Găozarii împart aceste două lucruri. Una din puţinele compensaţii ale îmbîcsitelor şi claustrofobicelor noastre „păstăi" era colecţia de înregistrări – nu puteai citi la lumina stelelor şi starea de război nu-ţi permitea alte distracţii. Aşa că era posibil ca Walter şi eu să petrecem ore nesfîrşite ascultînd muzică la căşti şi certîndu-ne uneori. Walter nu avea nici urmă de umor, dispreţuia pe cei ce aveau, dispreţuia orice parodie, era imposibil să discuţi muzică cu el. Sau orice altceva. Aşadar puteai asculta o groază de muzică bună dacă n-aveai altceva mai bun de făcut.

Trăiam de şaptesprezece ore în muzica lui Wagner, stors sufleteşte, cînd vocea lui Walter îmi năvăli în căşti.

– George.

– Da? am strigat, dar era prea multă gălăgie. A trebuit să ne oprim benzile. Să fiu al naibii dacă n-asculta tot Wagner, asta m-a cam enervat fiindcă în mod sigur îi plăcea doar macabrul din muzica lui Wagner.

– Stare de alarmă, spuse aducîndu-mă la realitate.

– Perfect. Am atins butoanele. Dau tîrcoale „Găurii", nu? S-ar putea lăsa cu o moarte glorioasă în vreo cîteva secunde. Alăturîndu-mă lui Walter cu toată viteza posibilă, am orientat tirul spre „Gaură". Ticălosul a apărut însă din flanc şi ne-a lovit pe amîndoi. Pe neaşteptate; inexplicabil. Chiar şi Abacus Al, computerul pe care se putea conta, a fost depăşit de situaţie. M-a prins în faruri, clang! Rotire rapidă, CLANG! sînt zăpăcit de şocuri, PING! nu mai am lumini.

– George, Walter îmi vorbea în căşti, eşti teafăr?

– Să văd... am replicat. Nava inamică aşezase un fel de barieră antilaser, am abandonat armamentul laser. Am semnalizat şi mi-am verificat „păstaia". Era atins sistemul giroscopic. Ecranele erau stinse toate, cu excepţia unuia care îmi arăta cam douăzeci de grade din spaţiul înstelat de „deasupra" mea, poziţia mea faţă de Walter era necunosscută. Toate astea trebuiau să le iau în serios dacă intenţionam să trăiesc, şi intenţionam s-o fac. Înainte de a controla radioul trebuia să mă uit la sistemul de control al tirului (era blocat pe direcţia „sus"), la navigaţie (încă operă dar nu suficient cît să nu intru în derivă), să mă controlez pe mine (eram încă neatins). Apoi am conectat emiţătorul pe frecvenţa obişnuită pentru urgenţe.

– Am îmbulinat-o, am spus crispat şi repezit, apoi brusc un zgomot de fond a tăiat legătura. Atunci am transmis pe următoarea frecvenţă de urgenţă, instruindu-l pe Abacus Al Analogul să schimbe pe A înainte de a transmite. Walter?

– Prezent. Voce monotonă, mecanică, la fel ca vocea lui Al.

– Sîntem nişte găgăuţe.

– Da.

– Sîntem de capturat, nu de ucis. Ăsta e programat să ne imobilizeze, să ne dezarmeze, să ne aiurească şi să facă imposibilă comunicarea între noi. Parcă-mi picase tot cerul în cap. Am schimbat frecvenţa pe B, cică ar fi mai greu de bruiat. Walter mă aştepta pe noua frecvenţă.

– E important, începu, să determinăm ce tip de navă au, un Mark I sau un Mark II.

– Ai dreptate, l-am aprobat, dacă ne-am putea localiza poziţia am putea încerca ceva şi un zgomot de fond tăie conversaţia. Ambele tipuri de nave-asteroid ale inamicului au doar două reflectoare, să le distingi poziţia este o adevărată cazană.

Dacă ar fi un Mark I, am putea să ne cumulăm armamentul şi fără să riscăm prea mult am dirija tirul pînă în interiorul asteroidului, lovind tot echipamentul electronic.

Dar dacă ăsta era un Mark II, aceeaşi manevră ar atinge rezervele lui de energie ,ceea ce ar produce o explozie care ne-ar reduce la atomi. Dar cum ne puteam determina poziţia, cînd eram „orbi" şi cum puteam comunica între noi coordonatele fără să nu fim la cheremul asteroidului? Ticălosul dracului bruiase frecvenţa B extrem de uşor, cred că bruia orice semăna cu un schimb de informaţii indiferent dacă descifra sau nu mesajele. Ăsta mi-a sugerat să recurg la frecvenţa C, părea singura soluţie. Era o frecvenţă de siguranţă, pentru mesaje codificate. Dar pe frecvenţa C emiteam cu dificultate după cum mi se părea, aşa că am ezitat să o folosesc. Dacă pierdeam şansa asta, partida se termina prost pentru noi. „O, doamne – m-am rugat – dă-i măcar o dată, doar pentru cincisprezece minute lui Walter o jumătate de kil de minte." Am comutat pe noua frecvenţă.

–... să ne luăm după stele, spunea. E singurul mod de a...

– GURA! Nu mai scoate nici un sunet. Ascultă. CAAAP!... O.K.? Fii prudent. Da, după stele, dar în nici un caz nu repeta propoziţiile sau cuvintele mele. Comprende?

– De ce să nu repet propoziţiile sau cuvintele tale? Rosti Walter, dînd cu oiştea-n gard.

– Fir-ar a dracului. Am mormăit, dar mă adresam unui alt mormăit, al bruiajului. Grupuri de semne identice, în propoziţii repetate, erau singura dovadă de care avea nevoie computerul inamicului. Constituia „schimb de informaţii" aşa că ne-am tăiat macaroana. Mai rămăsese o singură frecvenţă pe listă. Dacă-ar fi trebuit să ne căutăm unul pe altul în noianul de frecvenţe ne-ar fi trebuit o veşnicie. Frecvenţa C era inutilizabilă, nu mai aveam de ales. L-am consultat pe Abacus Al. „Cum" – am codificat – „pot să fac schimb de informaţii fără să transmit informaţii?" Ăsta era genul de întrebări care făceau computerele să se ducă dracului, întocmai ca amplificatoarele fără nimic conectat la ele. Însă Abacus Al era construit în aşa fel încît ţi-o întorcea cu aceeaşi monedă şi simţul umorului nu era cu mai puţin subtil ca al meu. „SCRIE O POEZIE replică – SAU CÎNTĂ UN CÎNTEC". Am strîmbat din nas. „Nu-i bine, nu pot folosi cuvinte". „HMM... " – afişă Al – . Deodată îmi veni fisa.

Mi-am derulat întrebările. Am conectat pe ultima frecvenţă, nu era bruiată, dar era tăcere, Walter pricepuse în sfîrşit ce neghiobie făcuse. Mă aştepta pe mine să iau iniţiativa. Am dat drumul la primele măsuri dintr-un vechi cîntec al Beatles-ilor: „WE CAN WORK IT OUT" şi am oprit banda înainte ca melodia să se repete. Se lăsă o liniştе lungă, timp în care Walter se chinuia să o scoată la capăt cu mintea lui greoaie.

„Hai odată, tontule, îmi spunea, fă ceva care să-mi dea de lucru." Brusc, căştile îmi fură umplute de primele acorduri ale celui mai reprezentativ cîntec al grupului Cabaret: „POATE DE DATA ASTA". Slavă cerului! L-am pus pe Al să-mi arate o hartă stelară a zonei. Bucata de cer văzută de mine, nu făcea două parale dacă nu ştiam ce vedea Walter. Cunoaşterea reciprocă a poziţiei ne era necesară pentru stabilirea perimetrului de tragere. Nu puteam vedea „gaura" şi nu ştiam dacă el o putea vedea. Sau poate că da? Oricine cu puţină minte ar fi... Am transmis dară acordurile unei simfonii revitaliste de pe la începutul secolului XI: „LIPSEŞTE CEVA DIN BUCHETUL TĂU?" cu speranţă ca nu cumva să creadă că îi ceream un raport despre starea lui tehnică. Răspunse cu o baladă antirevitalistă de la sfîrşitul secolului XXI: „NU MAI SÎNT GĂURI ÎN CER". Perfect acuma. Hai înapoi la Beatles: **„Tell me what you see"**. Făcu o pauză lungă, apoi lansă balada lui Van Gogh de Donald McLean: **„Înstelată, Înstelată noapte"**. Mă cam punea în încurcătură. Hmm... va trebui să gîndesc pentru amîndoi. Subit, îmi veni inspiraţia. Am dat drumul la un cîntec siropos de pe la finele secolului XXI: **„Frate, vezi roşul amurg?"**. Erau vreo cîteva stele roşii mai vizibile în vecinătatea noastră, iar dacă Walter le putea vedea la fereastră, însemna că Abacus ar fi putut determina coordonatele. Puterea lui de înţelegere în acel moment era copleşitoare. Îmi răspunse imediat cu nemuritoarea piesă a lui Duke Ellington: **„I Ain't Got Nothin' But The Blues"**. Era încurcată treaba, iar eu eram debusolat. Nu-mi mai venea în minte nici o întrebare cheie pe care să i-o pun lui Walter cu ajutorul muzicii. Dacă el nu-şi putea pune măcar acuma mintea la contribuţie, eram terminaţi. În orice moment, inamicii în carne şi oase puteau să apară şi nimeni nu era în stare să spună cum arătau, fiindcă nu existau supravieţuitori în urma întîlnirilor cu ei. Haide, Walter. Şi mă ului din nou. Piesa pe care o alesese era ceva obscur, un cîntec pentru copii, incredibil de vechi: **„Ursul a trecut munţii"**. Din poziţia noastră se putea distinge constelaţia Ursa Mare. Am consultat cu febrilitate hărţile stelare, încercînd să-mi imaginez geometria – cosmometria teria – locului. Îmi lipseau unele date şi nu-l puteam pune pe Al să facă treaba asta pentru mine. Dacă şi Walter vedea Ursa Mare, atunci se părea că... Am trimis corul din: **„Şterge-ţi botul ca să-ţi dau un pupic"** în legendara versiune a lui Charles şi cu speranţa că va surprinde tonul optimist al transmisiei. Răspunsul lui, din nou Beatles: **„All you need is love"**. Te pomeneşti că i-o fi venit mintea la cap? Am răspuns imediat: Da! Da! Da! Am atins apoi butoanele lui Abacus Al şi o lumină roşiatică, agreabilă, străbătu ecranul. Apărură evaluările tactice ale lui Abacus Al. Mark I se putea citi pe display.

– Walter! am strigat fără nici o jenă, cu toată viteza! Acum!

Aşa că atunci cînd duşmanii în carne şi oase năvăliră prin „gaură", m-am aruncat grămadă pe ei şi astfel puteam furniza ştiinţei primele teme extraterestre, ceea ce era egal – asta dacă te luai după statul major – cu cîştigarea războiului. Dar ceea ce mi-a rămas clar întipărit în minte din tot episodul, a fost aşteptarea morţii în spaţiul acela al ambuscadei şi cînd Walter a grăit după ce toată zăpăceala se terminase.

– Cea mai interesantă chestie mi se pare faptul că afurisita lor de navă a stat tot timpul acolo. Şi scoase un sunet bizar care trebuia interpretat ca fiind felul lui de a rîde. A stat acolo tot timpul, luînd notiţe, uitîndu-se cum complotăm împotriva ei, fără să facă nimic. Şi rîse de-a binelea. Ţin minte că şi pe mine mă umflase rîsul.

Traducere de Silviu Genescu

Virginia BURDUJA

Starea de cub

Frumos ca un zeu tînăr, A 1033 o conduce prin labirintul grădinii tropicale. Liniştea răsuna în arpegii, aerul înmiresmat filtra difuz razele fierbinţi frînte în frunzişul despicat de mîna lui:

– Pe aici, vino!

Deşi părăsiseră Cele Trei Oraşe cu multe ore în urmă, nu obosise. Iarba îi mîngîia purpuriu gleznele, jerbe de culori şi arome îi înfloreau trupul, neştiutul venin de april îi juca bezmetic în suflet, gînduri neterminate i se fugăreau nebune prin ceaţa roşie. Plutea pe valul primordial în ludic răsfăţ. Viaţa niciodată nu i se păruse mai perfectă, ce rost ar fi avut să curme plimbarea? Laboratorul putea să mai aştepte. Va găsi blestemata aia de soluţie la întoarcere şi A 1033 îşi va relua locul printre exponatele aduse din ultima expediţie. Înainte ca Profesorul să afle că iar s-a jucat de-a Coppelius.

Se opriră pe un mal înecat în orhidee şi el îngenunche. Rupse o floare şi îi mîngîie carnea petalelor ca într-un început de îmbrăţişare. Se ridică şi, neaşteptat, i-o prinse în păr. Femeia clipi surprinsă: obţinuse un punctaj maxim la testul „emoţie", teoretiza excelent şi atît... Dar acum, uite, se abandona stării aceleia speciale. Ochii i se umeziră, coborî pleoapele grele peste luciri diamantine. Printre gene, zări Cubul strălucind în nodul pelerinei prinse pe umărul lui. Se întrebă, femeia, ce fel de bijuterii se poartă în galaxia lui. Degetele strînse în mîna lui poruncitoare o dureau. Nu şi le desprinse. Lumina frunţii lui o învăluia atît de cald. Cubul nu mai strălucea. Pîlpîi tot mai stins, se înnegri, micşorîndu-se treptat pînă dispăru cu totul. O clipă, teama o încolţi. Dar nu, nu i se putea întîmpla nimic. Nu ei. Auzise atîtea despre lumea lui, voia să ştie totul despre ea. Despre EL, A 1033.

Ajunseră pe marginea unui bazin închis în unghiuri drepte.

Timpul s-a oprit cînd umerii femeii au tresărit sub braţul lui. Admirativă, recunoscu studiul lui meticulos: supus şi tandru îi şoptea foarte convingător lecţia Dragostei. Cu ochii spre întinderea curată a apei fremătîndu-i la picioare, ea tăcea. Îi simţi moliciunea satinată şerpuind-o. Simţi şi uită. Sparse oglinda străvezie cu rotundul căclîiului, vîrfurile copacilor se rotiră verde-albastru deasupra. Ziua ei principiară începea... Dar arcul sfîrşit în gheară o tîrî afundînd-o în apele învolburate deodată.

– Nu, te rog, nu! Am înotat numai în piscina Centrului, nu...

Strigătele i se risipiră în singurătatea din jur. Apa îi cuprinse mijlocul de trestie gînditoare, o, ce departe erau biblioteca şi Pascal. Nu se poate. Pentru orice exista o soluţie. Îl privi încă o dată şi se înspăimîntă. Începu să spintece undele cu rapiditatea deprinsă la cursurile intensive. În sfîrşit, atinse malul opus. Salvată! Păşi pe prima treaptă, dar un perete translucid îi bară calea. Se aruncă din nou în valuri, frigul metalic îi tăie respiraţia, apele creşteau năvalnic, pereţii bazinului se apropiau. I se lipiră de trup. Capul i se lovi de limpezimea dură a tavanului nevăzut. Făcu un pas la stînga şi cotul i se sfărîmă. Un altul la dreapta. În zadar. Ingenioasă cursă. Ar trebui să-i determine coordonatele, mai gîndi înainte de disperarea mîniei. O mînie iraţională ca toate mîniile. Se zvîrcoli între pereţii Cubului ei albastru, pînă cînd o durere ascuţită o fulgeră. Îşi traduse anevoie semnalele limbajului abia învăţat:

– A 1033, pămînteaca şi-a rupt un braţ. După cum se zbate, Cubul tău de cer va fi curînd de sînge.

– Dezintegrare! Reluare! Terminat! Dezintegrare!...

Întunericul acoperi princiara zi în ţipăt înalt de sori apuşi.

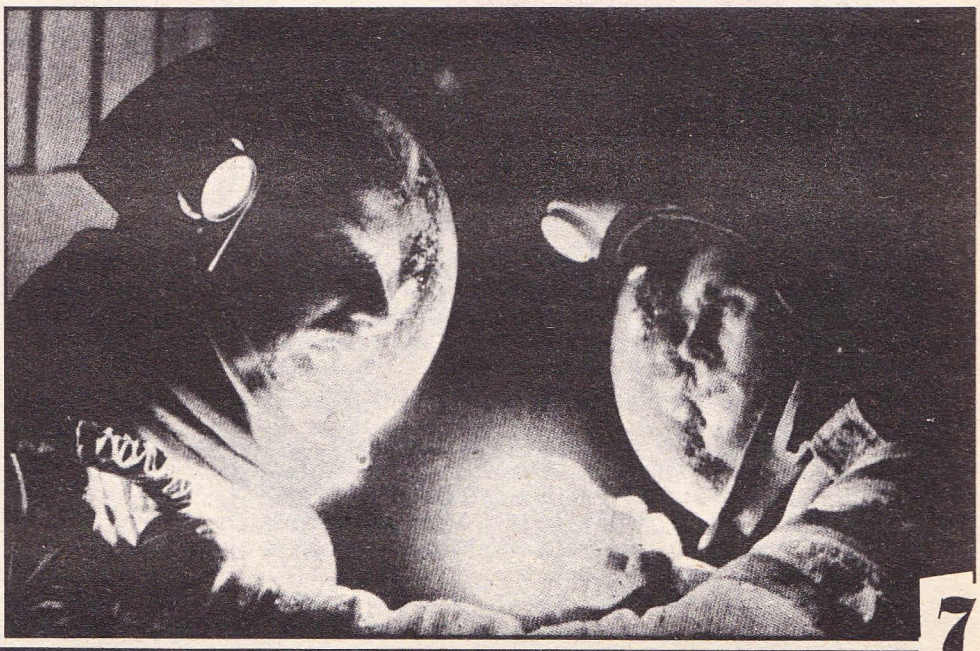

Jacques BERGIER

Noile frontiere ale POSIBILULUI

Jacques Bergier - om de ştiinţă şi scriitor francez. In timpul celui de al doilea război mondial, a fost agent al contraspionajului aliat. A luat parte la raidul pentru distrugerea bazei de la Peenemunde şi a supravieţuit internării în lagărul de la Mauthausen. Impreună cu Louis Pauwels a condus revista "Planete" şi tot împreună cu el a scris "Le matin des magiciens", best-seller de popularizare ştiinţifică ce poate sta alături de cărţile lui Charles Fort şi Teilhard de Chardin. Prima ediţie din "La limitele cunoscutului" a apărut în 1971.

Înainte de a examina unde se află, astăzi, frontierele posibilului, cred că ar trebui, mai întîi, să definim categoriile de imposibil. După mine, acestea sînt:

I. **Imposibil prin definiţie.** Acesta este cazul cuadraturii cercului, al trisecţionării unghiului şi, în general, al oricărei imposibilităţi care apare atunci cînd vrem să abandonăm regula jocului, pe care ne-am autoimpus-o. Căci, respectînd regulile jocului matematic, nu se poate realiza cuadratura cercului sau trisecţionarea unghiului, utilizînd rigla şi compasul. În afara regulii jocului, se poate împărţi un unghi în trei, folosind un raportor gradat, sau se poate da o „rezolvare" a cuadraturii cercului, decupînd cu foarfeca un pătrat de tablă, pînă cînd cîntăreşte cît un cerc dat, făcut din metal de aceeaşi grosime. Dar nu e ceea ce se dorea.

II. **Imposibil pentru că nu merită osteneala.** În acest sens, este imposibil să se reintroducă într-un tub de pastă de dinţi pasta care a ieşit. S-ar reuşi, probabil, dacă toţi marii tehnicieni s-ar concentra asupra problemei, dar nu merită osteneala. În schimb, destul de des, se ivesc maniaci care îşi petrec viaţa încercînd să rezolve imposibilităţi de acest gen: corăbiile închise în sticle sînt un exemplu.

III. **Imposibil datorită violării legilor naturale.** Ar fi mai uşor să trasăm frontierele care ne separă de acest tip de imposibil, dacă am fi siguri că noi cunoaştem legile naturale. Oricum, să citäm cîteva:

(a) Încălcarea legii conservării energiei. Acest principiu părea, pînă nu demult, de necontrazis. Pare absolut logic: înseamnă, pur şi simplu, că nu mai avem ceea ce am cheltuit şi că moneda magică ce se întoarce mereu în portofel există doar în basme. Ei bine, se pare totuşi că acest principiu e violat, pentru intervale de timp foarte scurte, în universul microparticulelor. Se pare că acest lucru este posibil şi în cer, în cazul quasarilor şi pulsarilor. Iată de ce nu putem afirma cu certitudine că motorul perpetuu de primul tip (care contrazice tocmai legea conservării energiei) ar fi oriunde şi oricum imposibil. Dar el e cu siguranţă imposibil în cosmos, la scara noastră, şi nu îi sfătuiesc pe cititorii mei să îl caute. Şi acum încă primesc lunar cîte o propunere de perpetuum mobile de speţă întîi. Răspunsul meu negativ e regulat urmat de o scrisoare scandalizată, încheiată cu o frază de genul: „Nu pot să mai cred că dumneata ai scris Dimineaţa magicienilor.

(b) Contrazicerea celui de-a-l doilea principiu al termodinamicii (care spune că într-un sistem izolat, entropia, adică dezordinea, nu poate decît să crească). Tocmai de aceea, un orologiu, nu poate fi de pildă, întors, punîndu-l deasupra unei sobe. Asupra sa, acţionează desigur în felul acesta o energie, dar este vorba de o energie dezordonată, ce nu se poate transforma în energie ordonată, necesară reîncărcări resortului. Pentru acelaşi motiv, nu se poate construi un transatlantic capabil să-şi extragă din ocean energia necesară deplasării, lăsînd în spate o dîră de gheaţă.

„Inventatorii" motoarelor de speţa a doua nu sînt de acord cu acest al doilea principiu al termodinamicii, dar, din păcate, el pare să fie o frontieră de nedepăşit pentru posibil. Oricîte s-ar zice sau s-ar face, odată amestecate, nu va fi posibil să se separe apa de vin, sau cerneala de China dizolvată în apă.

Această afirmaţie formală duce la exasperare inventatorii şi teoreticienii.

Dar teoria şi experimentele se aliază în a spune că al doilea principiu al termodinamicii nu va fi niciodată violat. Nu e nimic de făcut. Cea mai mică excepţie de la acest principiu e atît de improbabilă, încît sorii au tot timpul să se stingă, iar galaxiile să se împrăştie, înainte ca apa dintr-o oală pusă pe foc să se transforme în gheaţă în timp ce focul se stinge. S-a spus deseori că viaţa ar fi o excepţie de la al doilea principiu: dar nu e aşa, deoarece viaţa nu este un sistem izolat. Pe un plan mai simplu, un frigider alimentat de curent electric nu este o excepţie de la al doilea principiu, o dată ce, în acelaşi timp cu energia, obţine şi... un bon de plată la centrala electrică.

Al doilea principiu pare să fie o barieră de netrecut între posibil şi imposibil..

(c) Principiul acţiunii şi reacţiunii pare, şi el, foarte solid. A fost enunţat de Newton cam aşa: „La orice acţiune, corespunde o reacţiune egală". E principiul care pune în mişcare rachetele, dar care, în acelaşi timp, dă naştere la numeroase limitări. Nu este exclus totuşi ca, într-o bună zi, să se demonstreze experimental (probabil de către un inventator care nu cunoaşte existenţa acestui principiu) că principiul acţiunii şi reacţiunii are limite şi că, în afara acestor limite, este posibil să te deplasezi în spaţiu fără a utiliza mase de reacţie. E improbabil, dar nu cred că ar fi riguros imposibil.

(va urma)

Traducere de Mihail IONESCU

George CEAUȘU

Infinipathia

Astăzi (cuvîntul îmi sună ciudat în liniștea egală, zi și noapte, a navei), pentru un timp nedefinit, căderea a încetat brusc, căzuse în gol sau fusese vîntul galactic, am privit prin hublou, îmi contemplam mormîntul, era senin, universul parcă dormea, obosisem, din trupul meu ceva pierdut, încercînd să crească la loc, mă durea, pierdusem poate un simț al infinitului – exagerez, o sensibilitate specială, un punct de atingere – nu rîdeți, voi sînteți prizonieri ai finitului, infinitul nu vă cade sub simțiri, cîtă vreme eu am convingerea că el poate fi atins, deși este riscant să te apropii de infinit fără o platoșă – te absoarbe adîncul așa cum linia absoarbe un punct și universul o stea – infinitul rămîne egal cu sine însuși, el nu are de suferit ca un om, o galaxie, pînă și cu o parte infinită în plus ori în minus, eu tînjesc după un singur punct din ființa mea, pierdut, asta nu mă împiedică să fiu fericit, mi s-a îndeplinit o dorință din acelea făcute să te distrugă atunci cînd se îndeplinesc – dialectic, nu? – mereu voi cădea, infinitul mă va copleși, înspre lumea voastră nu există întoarcere dar aș vrea ca ecoul căderii, pornit înspre voi, prin spațiul ca o rețea de tuburi comunicante între lumi, să ducă și o parte din existența mea, fie și la modul posibil, fiindcă va trebui să vă suspectați conștiința, în care infinitul s-ar putea strecura zidindu-vă, prin invazie progresivă, în inima lui, dacă el ar avea o inimă și dacă ar absorbi, ca o iubire unică, timpul și ființele; însă dintr-acolo vine un descîntec păgîn, de care trebuie să te ferești; rămîi de nerecunoscut de îndată ce îl auzi, apoi tu, punctul, devii căderea însăși, prăpastia întreruptă numai ca să poți rosti: astăzi.

Încremenisem, visam că ne cresc rădăcini, aerul interior ne încleșta de atîta vreme. Chiar și singurul pas pe care îl aveam de făcut pînă în Noul Babilon cerea un efort de voință. (Noul Babilon, spațiul – prolix, ca și epoca noastră – destinat timpului liber, era o încăpere a navei, în care se îngrămădeau obiecte din diferite timpuri istorice; tehnica a luat-o cu mult înaintea spiritului și această diferență de ritm este atenuată de om prin păstrarea, în parte, și a obiectelor vechi, în preajma cărora sufletul se simțea mai în largul lui, depășind un complex de inferioritate.)

– De ce nu mi-ai spus?

Pentru moment, îmi înghițisem furia, dar abia mă stăpîneam, înciudat că presimțirile mele se dovediseră întemeiate: nemișcarea fusese doar o mască; parcă vedeam neantul scoțîndu-și limba din spatele ei. Apăsasem ca din întîmplare pe o clapetă a monitorului de bord (indicator de viteză), apăruse pe cadran o cifră neverosimilă, patruzeci, viteza a patruzecea cosmică, spațiul se năruie, depășind orice închipuire, iar eu nu știusem nimic.

Întrebarea mea nu îl surprinse. Pesemne își avea de mult răspunsul pregătit.

– Iartă-mă. Plăcerea fructului oprit. Tu nu ți-ai fi permis asta, ești de o corectitudine aproape bolnăvicioasă.

Desfăcuse un circuit, recompunîndu-i structura cristalină, ca într-un joc.

–... Te-ai fi mărginit la verificarea posibilităților navei, în limitele prudenței. Este însă o navă tahionică și e normal să fii tentat de viteza maximă; interzisă, ca de obicei. O dată depășită viteza luminii, imaginația nemaiavînd nici un rol, îți rămîne o cale de cunoaștere, atît. Riscul.

A tăcut. Am verificat dispozitivul pentru îndepărtarea efectului de contracție a spațiului. Funcționare normală. Am examinat orologiul biologic – timpul se scurge normal. Simpla prezență a omului de alături mă întărea în credința că riscul se cuvine ignorat.

În clipa următoare îmbătrînisem cu o sută de ani. Acul orologiului juca, rotindu-se cînd într-un sens, cînd într-altul – vîrstele noastre se succedau nebunește. Urcam, coboram prin timp sau eram simple proiecții dinainte de a fi sau după ce am fi fost pe lume. Nu simțeam nimic, lumina scăzuse, umbrele noastre creșteau de-a lungul peretelui, luînd o formă hidoasă.

– Poate se menține inerția masei...

Prietenul meu prinsese glas.

– Numele de Sudarsham îți spune ceva? Există o teorie care ar trebui dezgropată, deși nu-mi dau seama ce ar însemna o masă imaginară.

Cuvintele îi fumegau într-o lumină roșie. Gîndurile se împrăștiau în jur ca un mucegai. Am clipit din ochi și ei răsunau găunoși, amintind de niște coji de nucă. Fără îndoială, trupul îmi răsună a gol; formele lui au rămas goale, ca niște pahare de cristal. Gîndurile au prins formă și contur. Treptat, mă ia în stăpînire o imagine dintr-o carte

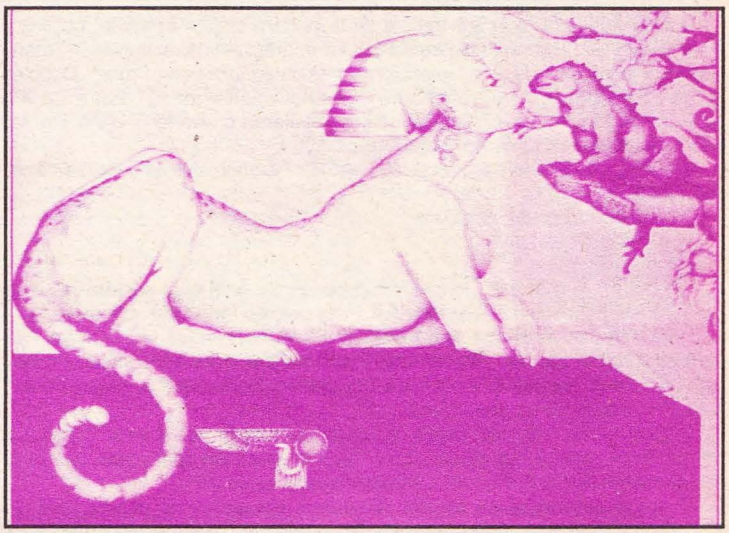

veche: o furtună de nisip în deșert; firele de nisip, miliarde, plutind, rostogolindu-se, angrenîndu-se, frecîndu-se unul de altul, scrîșnind – nisipul cîntă.

Îmi codificasem în simboluri universale cîteva repere din această rătăcire în infinit, încredințîndu-le unei memorii magnetice. Le-am introdus în decodorul audio-vizual; atinsesem starea de contemplației.

Unui scafandru, urcînd la suprafață, îi este necesară depresurizarea. Noi am revenit din adîncul infinitului fără platoșa de rigoare; neîndoilenic, ne vom prăbuși din nou – sîntem o pradă ușoară. Trist, dar adevărat. Un pește mic devorat de un pește mare, devorat, la rîndul său, fără să o știe, de un altul și așa mai departe: subiect de caricatură. Oricît ne-ar înspăimînta cu lăcomia lui, infinitul acesta este hrană altuia.

E totuși o forță care ne apasă; care ne poruncește să rămînem în același punct. O invazie virotică, pornind dintr-un punct al organismului, de o anumită sensibilitate? Inerția de trecere de la masa reală înspre cea imaginară?

Diagnosticul de bord îmi catalogă simptomele, apoi amuți, semn că atribuțiile pentru care a fost programat fuseseră depășite. Prietenul meu are obrazul cenușiu, cu pete roșiatice. Pleoapele îi lunecă în jos. Mai am puterea să îi șterg sudoarea de pe frunte. Trăiesc aceleași senzații, poate mai diminuate (desigur, se vor accentua în curînd): fruntea îmi e grea, din ce în ce mai grea, febră aproape de limită, o cădere a tensiunii, greață continuă; dar nu – e spaima de necunoscut, înfiorarea de surpriză a unei noi prăbușiri. Mi-am găsit refugiu doar în ochii lui, care rămăseseră întredeschiși, cad în gol, este o beție neputincioasă – umilitor cît de puține știu despre timp și infinit, noțiuni necesare ca aerul și apa, cîtă vreme știința și tehnologia au lunecat pe spirala logaritmică – privesc în ochi lui, lumina și genele se amestecă, un păianjen, cercurile plasei sînt strîmbe, infinitul poate fi atins, nu vă apropiați de el fără o platoșă... Simt cum îmi cade peste umeri, ca o mantie, tristețea – încet, ireversibil.

N.a. *O variantă a acestei povestiri a luat premiul II pe țară la Oradea în septembrie 79, sub titlul* ***Infinitul și tristețea***

Paul Gusbeth – TATOMIR

Ploaie cu flori de cimp

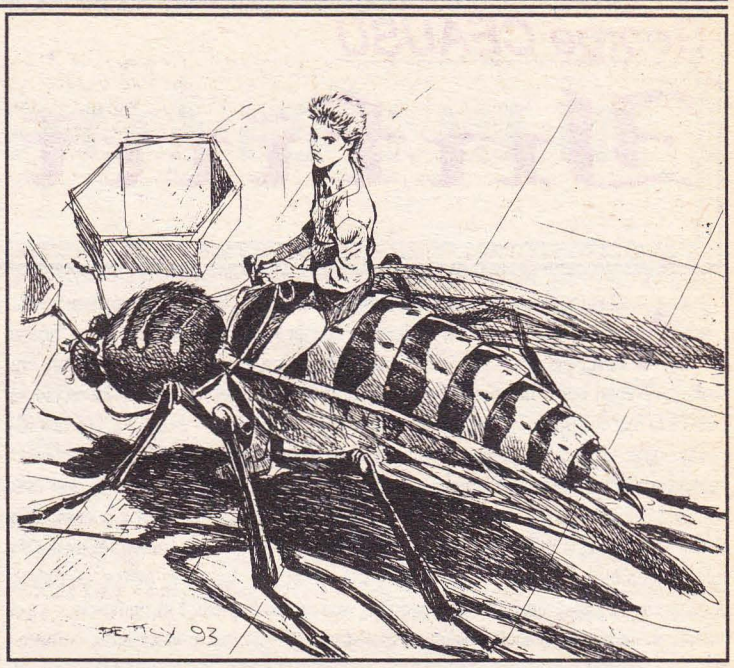

Există adevăruri pe care trebuie să le purtăm singuri în spate, neştiuţi , gîndi Maximilian. Reflexele bizare ale luminii împrăştiate de reclamele tridimensionale îi jucau pe faţă, îi schimonoseau trăsăturile. „Frucana Fruits" „Doppler Magic. Senzaţii tari". „Orbit Tours". „Psihedelic-lights". „Yoopie Cola". Stupiditatea reclamelor. O gură de oxigen. Spălarea creierelor – ajută şi asta. Fac realul mai suportabil. Nu şi mai inteligibil.

Privirea i se fixase pe spectacolul străzii. Taximetristul îşi întoarse capul nedumerit.

„Domnule locotenet, am ajuns."

„Îm? " Maximilian tresări.

„Piaţa Uliana. Aici e".

„Da, sigur, e-n regulă. „Întinse două bancnote, apoi trîtni portiera în urma sa. O siluetă cunoscută în faţa blocului. Suzy pornise rondul de noapte.

„Hei, Max, ai venit să-ţi vezi mămica? Fă-te încoace, că tot nu apare nici un muşteriu. Mă plictisesc de moarte. Parcă toţi barosanii au devenit în seara asta poponauţi. Nu mai e unul care să investească două-trei hîrtiuţe în asta" şi-şi sălta tricoul cu un gest teatral.

„Lasă, Suzy, îmi arăţi altădată, acum nu sînt în apele mele". Suzy se bosumflă în urma lui, nici măcar el n-o băga în seamă în seara asta, uită-te la el cum merge, o fi trecut vre-un tren peste coada lui de pilot.

Treptele păreau să nu se mai sfîrşească. Se sprijini de perete. Încă un pas, doi, trei. Senzaţia că te prăbuşeşti spre interior, o implozie, viscerele , apoi muşchii, oasele, la urmă pielea, toate într-o cădere centripetă. Pînă cînd Maximilian deveni o mică sferă. Reuşi să apese pe sonerie. Uşa se deschise larg, apăru mama cu mîini calde, bune şi lungi, care cuprinseră mica-sferă-Maximilian, o mîngîiară, o frămîntară, o netezіră. Leşină.

⊢⊢⊢

Iată-l pe Maximilian: mestecînd măsurat, cu lipsa de grabă a omului înţelept luînd cînd o lingură din supa gălbuie servită de mama dintr-o oală anacronică de porţelan, cînd un omuleţ de pîine din cele cîteva zeci împrăştiate în jurul farfuriei.

„Ţi-a plăcut? Mai vrei?"

Face semn cum că mulţumesc, i-a ajuns.

Femeia dă din cap, nemulţumită. Puiul trebuie hrănit, o poruncă genetică. Max de-abia a reuşit s-o linştească, nu, nu era bolnav, nu, nu mai leşinase pînă atunci, nu, se simţea mult mai bine, nu, n-avea de ce să-şi facă girji. Da, călătorise bine. Da, miercuri trebuia să se întoarcă la bază.

Mama se aşează, nedezlipindu-şi privirea de pe faţa palidă a lui Maximilian.

„Eu nu ştiu ce fac ăia acolo, la bază, cu voi. Lasă că mi-a povestit Ioachim cum scot untul din voi. Eu nu zic să nu vă antrenaţi, că de asta sînteţi acolo, da nici să vă epuizeze în halul ăsta..."

Ioachim-numele acesta îi sfredeleşte creierul.

„... bine că măcar ai venit acasă, te mai odihneşti, mai pui cîteva kilograme pe tine, că tare slab eşti mamă... Cîte zile zici că ţi-au dat permisie?"

„Trei, ţi-am mai spus."

„E bine. Ştii ceva, ia gustă puţin din dulceaţa asta de mandarine. Nu-i aşa că mi-a reuşit?"

Femeia trebăluieşte în cameră. Max îşi ia jacheta de piele din cuier. Îşi pipăie tîmpla. O ţeastă de plumb. Peste gîndurile sale se suprapune un singur cuvînt: Ioachim. Numele prietenului său. Prieten? Da, unicul. Deschide uşa.

„Mamă, eu am plecat."

„Unde să pleci, că de-abia...?" Clinchetul uşii care se blochează în urma lui. Strada îl primeşte în pîntecele ei generoase. Trece pe lîngă Suzy fără s-o observe. Fata pufneşte înciudată, pilot nenorocit. E zgribulită de frig. Toţi sînt nişte porci. Concluzia o mai încălzeşte, în timp ce urmăreşte silueta bărbatului pierzîndu-se în noapte.

Max s-a oprit în intersecţia pustie. Încotro? Cu ce întîmplări să-ţi populezi aproape trei zile şi trei nopţi? Posibil ultimele. În mod sigur cele mai lungi.

⊢⊢⊢

Ar fi preferat să fie consemnat două săptămîni în hangarele subterane decît să participe la petrecerea de ziua colonelului. Acelaşi ritual, în fiecare an – comandantul, cu faţa lui de lună plină, patronînd radios o adunătură constipată de: veterani burtoşi ai aerului, ingineraşi cu multe dioptrii; maiori de intendenţă cu soţii planturoase plimbîndu-şi glorios frumuseţea ofilită de aerul stătut al oraşului de provincie; notabilităţi locale; secretare tîmpe; locotenenţi pieptănaţi cu cărare; preoţi de diferite confesiuni; două-trei cîntăreţe de notorietate strict orăşenească, juni imberbi şi confuzi; cîteva proaspete absolvente de colegiu; proprietarii unei fabrici de perdele; un pictor angelic; doi profesori stafidiţi; un yoghin.

Ioachim suporta într-un colţ al salonului lamentaţiile unui comandor disperat de cîte căderi auzise în ultima vreme. Din cînd în cînd îşi înmuia buzele în paharul de Campari, zîmbind acru. „Da, domnule, se cade mult, e ceva de speriat". Făcu semne disperate spre Maximilian, scoate-mă de aici. Max dădu din umeri. „Nu-ţi vine să crezi", continuă comandorul, „pică dintre cei mai buni piloţi. Iar ce s-a întîmplat acum o lună... " Max ieşi pe balcon. Resimţea în fiecare fibră oboseala ultimelor săptămîni. Cei de la statul-major îşi băgaseră în cap să formeze cea mai bună escadrilă din toată flota. Se pare că reuşiseră. Îşi sprijini coatele de balustradă. Dinspre salon, vocile invitaţilor răzbăteau frînte, ca un ghemotoc de sunete ce se dizolvă în răcoarea nopţii.

„Maximilian Drigalis, aşa-i?"

Se întoarse surprins. Un bărbat măsliniu, de o fragilitate neverosimilă, îl măsura ca pe un exemplar recent reconstituit al cine, ştie cărei specii de saurian.

„Nu cred să ne fi cunoscut pe undeva. Iar despre cerul înstelat deasupra noastră n-am chef să discut în seara asta."

„Sigur, n-am făcut cunoştinţă pînă acum, domnule Drigalis. Dar nici acum n-ar fi prea tîrziu. Borner mă numesc. Însă asta n-are importanţă. Mult mai interesant sînteţi dumneavoastră.

Măsliniul semăna cu un comis-voiajor unsuros. Max nu putea suporta comis-voiajorii cu toată echilibristica lor persuasivă, întrecîndu-se să-ţi demonstreze că fără marfa lor n-ai putea respira un singur minut de-acum încolo.

„Noi v-am putea oferi ceva de care veţi avea nevoie. Mai devreme sau mai tîrziu... " Măsliniul zîmbi complice.

„Nu mă interesează, domnule Borner. Încercaţi-vă norocul cu ceilalţi invitaţi. Sînt destui naivi printre ei."

„Vă grăbiţi, locotenente Drigalis... Şi nu e bine. Noi vrem să vă ajutăm. Un ajutor pe care bietul maior Alba nu l-a mai putut primi... "

„Ce legătură are accidentul maiorului Alba cu...? " Max simţi cum îşi pierde răbdarea. Prezenţa celuilalt îl sufoca.

„Are, cum să nu aibă. Şi dumneavoastră şi regretatul maior aţi executat misiuni de înaltă dificultate. Un incident se poate ivi oricînd. Cum s-a şi întîmplat acum o lună. Să mori carbonizat la douăzeci de kilometri deasupra pămîntului... "

„Ascultă, n-am de gînd să-ţi ascult toată peroraţia asta imbecilă"

„Păstraţi-vă calmul, domnule locotenent. Voi fi cît mai scurt. Probabil că aţi aflat: se lucrează intens la fundamentarea teoriei temporalistice. S-a trecut, timid şi la etapele experimentale. În realitate, cercetările sînt mult mai avansate decît a transpirat spre mass-media. Sînt tot felul de cercuri interesate, la noi şi aiurea. Se fac presiuni. Chiar şi crime, dacă se impune, Miza este uriaşă. Grupul nostru, a cărui identitate fireşte că n-o dezvălui, a dezvoltat un dispozitiv cu nişte calităţi promiţătoare... Şi certe, lucru cu care alţii nu se pot lăuda. NOI vă propunem un soi de ejecţie în timp. Un scurt salt temporal retrograd. E posibil, ba chiar probabil ca în cariera dumneavoastră de pilot, scaunul de ejecţie şi paraşutele aferente să nu valoreze doi bani. Soluţia o găsiţi la noi..."

„Uite ce e, afacerile voastre subterane mă interesează la fel de mult ca şi cursele de ogari. De indivizi de teapa dumitale ar trebui să se ocupe servicile de siguranţă."

„Să nu vă închipuiţi că n-am luat măsuri de siguranţă. Şi la urma urmei, un glonte în ceafă rezolvă multe. Totul."

Un pumn ţintit sub bărbie îl dărîmă pe comis-voiajor. Max depăşise limita rezistenţei sale nervoase. Sigma de rupere. Privi la omuleţul care încerca să se adune de pe jos, apoi intră în salon. Mare lucru nu se schimbase. Doar fetele comandorului porniseră un dans îndrăcit cu nişte cadeţi emoţionaţi şi transpiraţi, păziţi de privirea severă a comandorului. Zîmbi strîmb unei blonde cu figură de capră melancolică, apoi îşi înfundă nasul într-o cupă de şampanie. Ioachim îi făcu semn cum că ar fi cazul să-şi ia zborul.

Fusese ideea lui Ioachim să iasă în după-amiaza aceea în tîrg, la o cafea. Un pretext, desigur, pentru a mai răsufla înaintea unei săptămîni de coşmar, cu zeci de antrenamente de gradul zero.

Ioachim: un roşcovan zăpăcit, năpădit de pistrui, cu un zîmbet lătăreţ capabil să te scoată din cea mai neagră depresiune. Încercă să-i explice cum trebuie abordate cucoanele din oraş - „nişte sclifosite, dar dacă la ajungi la inimioară, ai-ai, ce mai miere sînt în stare să reverse peste un amărît de pilot ca mine sau ca tine... Le trînteşti vreo două-trei metafore cu măreţia zborului, imensitatea cerului, lumea văzută de sus, tot tacîmul şi gata, te răstoarnă ele pe tine în pat. Aşa, să-ţi spun bancul ăla cu văduva generalului. Cică tocmai decedase bietul general..."

Max trase cu sete din ţigară. Cuvintele lui Ioachim păreau vătuite, formau un fel de fundal sonor moale, învăluitor. Întîlnirea cu individul acela unsuros, Borner sau aşa ceva, lăsase urme – o nelinişte de care nu se mai putea descotorosi. Era clar că ştia mult mai multe decît lăsase să se înţeleagă. Probabil că-l considera o verigă într-un plan cu bătaie lungă. Şi consecinţe incalculabile. Erau cu ochii pe el. Poate chiar şi acum, în barul ăsta nenorocit..."

„... şi atunci ordonanţa îi propune oareşice. Că vorba ceea, e greu să fii singur, la greu... Văduva că nu şi nu."

Avea presimţirea că povestea aceasta nebuloasă, cu omuleţul care îl abordase la petrecerea colonelului, era departe de a se fi sfîrşit.

„... bine, spune văduva, da încet şi trist. He, He, He! Ce-i cu tine, nu ia - plăcut?"

Văzu deodată, prin geamul ce dădea spre stradă, o figură cunoscută. Nu era posibil! Ţîşni de pe scaun, îmbrînci doi puşti care tocmai îşi făcuseră intrarea în bar şi se trezi în mijlocul trotuarului. Îşi croi drum prin mulţimea ieşită de la holocinema. Individul nu ajunsese prea departe. Purta însemnele escadronului său. Hei! Celălalt se întoarse. Genunchii lui Maximilian se înmuiară. O pasăre frenetică i se zbătea în coşul pieptului. **Era el însuşi.** Celălalt se răsuci pe călcîie şi o rupse la fugă. Se pierdu în şuvoiul uman. Maximilian – păpuşă absurdă, încremenită în stradă.

Un bătrînel îl bătu uşor pe umăr. „Vă e rău? Să vă ajut?" Nu primi nici un răspuns.

TEL. 0209113. Caută-ne Borner. Ioachim îi întinse biletul. „Asta a lăsat-o un individ cu figură de bidon turtit, cît ai făcut tu sprintul ăla demenţial. Spune, mertia pipiţa?" Maximilian îngăimase cîteva fraze confuze, apoi se scuzase sub un pretext oarecare. O treabă urgentă.

Borner îi dădu întîlnire într-un parc de distracţii. Dacă vrei să treci neobservat, amestecă-te cu lumea.

„Vedeţi, domnule Drigalis, **trebuia** să ne revedem. Sînt convins că unele lucruri vă contrariază. Mă tem însă că nu aveţi altă şansă decît să mergeţi pe mînă noastră. Nu mă voi lansa în consideraţii teoretice. **Timpul** ne presează. Borner schiţă un rînjet. În apropiere, rîsete de copii încîntaţi. „Peste trei zile va avea loc un eveniment... hm, nu prea plăcut pentru dumneavoastră. V-aţi ales o meserie cam periculoasă, hi, hi, hi... După cum aţi observat, pilotul Drigalis-cel-de -peste trei-zile a fost suficient de imprudent ca să se afişeze în plină stradă. Dacă nu mă înţel, acum e în aerojet, în drum spre metropolă. Dă o raită pe-acasă. Dar să intru în miezul problemei: vedeţi acest mic aparat..."

„Si dacă refuz?"

„Nu prea înţelegeţi... **Aţi acceptat deja**. " Lumea din jurul lui Maximilian părea un imens carusel.

„Îl veţi purta la brîu. În momentul în care sesizaţi iminenţa dezastrului, a prăbuşirii, ca să fie foarte clar, nu trebuie decît să debranşaţi siguranţa şi să apăsaţi pe clapeta aceasta. Simplu, nu?"

„Ce-mi cereţi în schimb?"

„Nimic. De fapt, dumneavoastră ne oferiţi cîte ceva fără să ştiţi. Vă ţinem sub observaţie. Sînteţi o parte din experimentul nostru".

„Mi se dau... mi se dau trei zile pentru a-mi aştepta propria moarte..."

„Dacă preferaţi exprimarea aceasta... La revedere, domnule Drigalis. Mult noroc. „Borner se îndepărtase spre un chioşc şi cumpără un băţ cu vată de zahăr. Îi făcu cu mîna. Noroc, domnule Drigalis.

Maximilian privi năucit la cubul negru din palma sa. Un cub fixat într-o centură, atîta tot. Şi adevărul- ca o sferă uriaşă, incandescentă.

Ioachim trecuse avionul pe zbor automat. Mai aveau zece minute pînă la atingerea ţintei. Pînă atunci, zbor liniar. Maximilian privea cînd cefele roşiatice ale norilor, cînd casca sclipitoare a prietenului său. Ioachim – la un metru în faţa sa. Moartea lui Ioachim – la zece minute, poate, în faţa amîndoura. Moartea lui, moartea personală şi inviolabilă a lui Maximilian Drigalis, la zece minute şi trei zile.

Decuplaseră o clipă staţia. Vorbăria colonelului îi scotea din sărite. Parcă ei nu ştiau, după o mie de ore de zbor, ce au de făcut... Dar el, Maximilian, chiar ştia?

„După ce terminăm misiunea, mă duc să-i raportez comandorului că-i turtesc nasul dacă nu-mi dă permisie..."

Vocea şmecherească a lui Ioachim. Ar fi vrut să închidă interfonul. N-avu puterea asta.

Prietenul lui observase micul cub prins de centura lui Maximilian, însă ăsta nu era un lucru care să-l neliniştească. Era un obicei vechi să-ţi iei în cabină cîte un „noroc", în fiecare misiune altul, deşi astfel se încălca grosolan litera strictă a regulamentului. Ioachim îşi umpluse buzunarele combinezonului, cu flori de cîmp. Lui Max, florile îi păruseră a fi nişte capete timide de pisoi ieşind dintr-un coş.

Aveau să mai zboare aşa cîteva minute, puţine, poate aveau să lanseze semnale de luptă, apoi avea să se întîmple accidentul, întîi un semnal acustic, o defecţiune minoră-aveau să gîndească, după aceea computerul de bord avea s-o ia razna, aveau să piardă înălţime, o mie, două, zece mii de metri. Ioachim avea să ţipe, ce dracu se întîmplă, aşa avea să ţipe, iar el, Max, avea să dezasigure aparatul şi...

„Plicticoasă misiunea asta, nu?" spuse Ioachim.

Iată, te-ai trezit. Reuşeşti să pricepi că te afli într-o cameră de hotel. Unde te-ai înfundat de două zile şi două nopţi. În timpul ăsta Maximilian-cel-de-la-bază a încercat în mod stupid să obţină anularea misiunii. Pentru el şi Ioachim. Ca şi cum refuzul categoric al comandorului n-ar fi fost de la bun început cert. Problemă de securitate naţională.

Te întinzi, articulaţiile pîrîie, te scarpini pe piept. Gesturi obişnuite, ca şi cum.lei o gură de apă, clăteşti, gargară, sunete caraghioase. Îţi tragi maieul peste cap, bineînţeles că ţi l-ai pus invers, las' că-i bine ş-aşa, ce mai contează. Te uiţi pe fereastră. Nu-i nimic de văzut în afara unui început de zi. Îmbraci cămaşa, pantalonii, te dezechilibrezi cînd încerci să-ţi tragi al doilea crac, paştele şi cri, apoi te apleci, încerci să-ţi scoţi pantofii de sub pat, asta-mi mai trebuia. Dai pest sticla de gin, pe jumătate plină. Greaţă. Apoi te ridici, vezi centura, vezi cubul. Ţi se înmoaie genunchi, cazi pe pat, dar dacă. Iei centura, o pipăi. Dar dacă o **arunc**. Pur şi simplu. Ieşirea din cerc. Borner n-a spus nimic de aşa ceva. Ar putea fi o scăpare. Nu, nu te gîndi la ce o să fie după. Important e. Gîndeşte-te însă la Ioachim. Îl laşi să. Singur. Ţi-e frică, da? Frică. Fri-că. Dar au fost cazuri cînd totul părea pierdut. Fără şanse de salvare. Şi s-au întros. Nu poţi să şti niciodată. Dar oricum improbabil. Altă soluţie: să încerci un nou salt. „Salt temporal retrograd". Mai cîştigi trei zile. Poate chiar mai mult. Şi aşa mai departe. Trei zile. Şi încă trei. Amînînd la nesfîrşit întoarcerea în fracţiunea de secundă din care ai plecat. Secunda dinaintea dezastrului. Ai să obosesti, Maximilian Drigalis.

Te ridici gesturi încete, neverosimil de încete, Armstrong coborînd pe Lună,„un mic pas pentru, „imagini de arhivă, ce treabă ai tu cu Armostrong, îţi umfli pieptul, simţi aerul zbătîndu-se în tine, căutînd o ieşire, îmbraci combinezonul, fixezi centura, totul aranjat regulamentar, cubul e la locul lui, îl atingi, da, cubul, te aşezi pe scaun, o scurtă aşteptare, nu mai e mult timp, va fi ceva ca un fulger, casca strălucitoare a lui Ioachim, faţa lui acoperită de masca de oxigen, reflectîndu-se în parbrizul cabinei, un ţipăt în căşti, o secundă, două, apoi o nesfîrşită ploaie cu flori de cîmp.

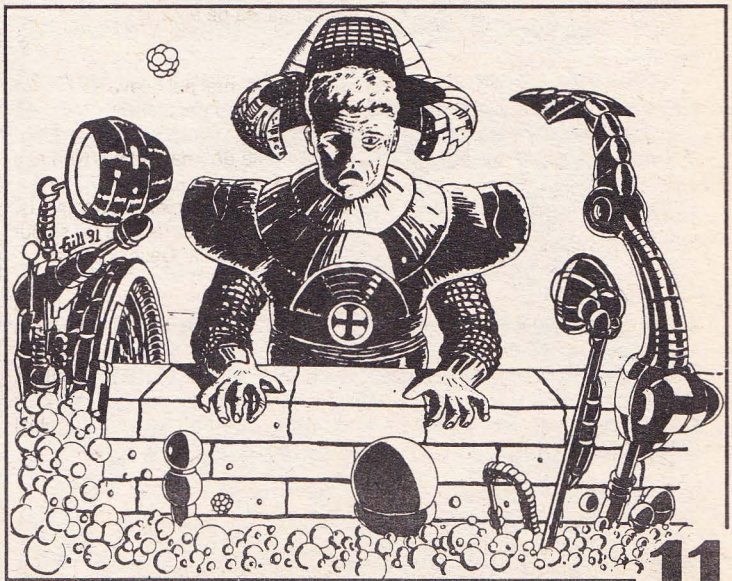

Andrei Valachi

Practicile Subliminale

Derek străbătea ca un vîrtej coridoarele instituţiei. Nu vedea pe nimeni, nu saluta pe nimeni, era atît de nervos încît mereu se întreba ce-l împiedică să urle.

„Auzi, idiotul", spumegă el în sinea lui, „exces de viteză... nici măcar cele 55 de mile admise. Dumnezeule, şi ăştia supraveghează respectarea legilor! 100 de dolari pentru că radarul lui era defect... S-o creadă el!" Ochii săi trecură repede peste ceasul atîrnat la intrarea în sectorul firmei Archit. „9 şi 20. Ei, na! Dacă mă întîlnesc cu McQueen? Parcă-l văd congestionat la faţă, urlînd că mă aruncă pe drumuri."

Ezită o secundă în faţa uşii dar, ştiind că oricum va trebui să ia taurul de coarne, inspiră adînc şi păşi înăuntru.

„Dacă se poate întîmpla ceva rău, atunci se va întîmpla! Ei, nu, asta-mi mai trebuia, să cobesc!" Murphy avea însă dreptate. Nu-l întîlni pe McQueen, dar aproape că se izbi în directorul general al companiei. Superiorul îl privi rece, fără nici o vorbă, îl cercetă atît de amănunţit şi indignat că Derek se gîndi că poate a uitat să se încheie la pantaloni. Tot fără să emită vreun sunet, îşi scoase ceasul de aur, şi îi indică arhitectului ora tîrzie.

– Da, ştiu , domnule director, darrrr...

Wilson îşi tăie bîlbîiala şi privi încă speriat în urma şefului care plecase mai departe. Cînd îşi reveni din şoc, se simţi atît de minimalizat că-şi aminti de furia cu care sosise la slujbă.

„Cretinul... Ochii înfundaţi în cap, tenul cenuşiu, n-o mai poate duce mult."

Dacă ar fi fost sincer cu sine, Derek nu ar fi uitat că aşa îl ştia pe director dintotdeauna, dar în dimineaţa asta nu-şi putu refuza imaginea lui Whiseman pe catafalc. Intră în biroul său şi trînti uşa cu putere.

– Bună dimineaţa, domnule Wilson!

– Bună pe naiba, Hpro! întoarse Derek.

– Nu cunosc cuvîntul „naiba", recită clar vocea artificială.

Dacă doriţi să-l definiţi trebuie să lansaţi procedura...

– Mai lasă-mă în pace, idiotule! răcni Derek aruncîndu-şi furibund pardesiul pe cuier.

– Nu înţeleg sensul frazei, nu înţeleg cuvîntul idiot, sancţionă prompt computerul. Dacă doriţi să-l definiţi...

Asupra bietului Hpro se abătu o ploaie de blesteme, expresii care de care mai colorate şi mai sugestive. Aiurită, maşina prinse să debiteze contrarierea ce i-o stîrnea avalanşa de noi termeni cu care era confruntată.

– Nu cunosc cuvîntul „castrat", nu cunosc cuvîntul „menopauză", nu cunosc...

– Stop! gîfîi Derek cu voce învinsă, făcîndu-l pe Hpro să amuţească. Îşi frecă baza nasului cu două degete, gîndindu-se la ridicolul situaţiei: încerca să-şi descarce nervii certîndu-se cu ordinatorul. Înfipse mîna în buzunarul hainei şi extrase de acolo o mică pilulă galbenă. Înghiţi calmantul fără apă şi începu să numere secundele în gînd. Abia cînd ajunse la 507 hotărî că depăşise momentul crizei.

– Mda... Ar trebui să trec la muncă! Hpro, cod 21, caută în fişierul Q3.

Docil şi mereu tăcut, computerul lumină perimetrul holox şi curînd, poate prea curînd pentru gustul arhitectului, pentru somnolenţa ce-l stăpînea, recompuse imaginea sectorului 21 al gigabuildingului Q3. Nu trecu mult şi Wilson, absorbit de treaba sa, uită păţania cu Hpro. Acesta din urmă însă reţinu limbajul abuziv al omului şi, deoarece nu reuşea să-l descifreze, îl sintetiză în nişte forme proprii.

***

– Bună dimineaţa, dragule, şopti Elaine revenind din bucătărie. Te scoli? Hai Derry, e trecut de opt şi-o să întîrzii. Ţi-am pregătit deja micul dejun!

Arhitectul se răsuci pe spate şi depărtă braţele într-o mişcare leneşă. Privi printrre pleoapele cîrpite de somn şi dădu de femeie. „Ce urîtă e dimineaţa!" gîndi el şi pleoscăi cu limba prin gura amară. „Mai stau puţin", vru el să-i spună soţiei dar nu reuşi decît să se bîlbîie. „Sînt încă adormit" şi Derek îşi flutură amuzat mîna. Se frecă la ochi şi repetă propoziţia. De data aceasta efectul fu de-a dreptul respingător – din gîtul său ţîşni un soi de gîlgîit, un amestec amorf de sunete.

– Ce... Ce-ai păţit? bîigui Elaine speriată.

Încă o dată, de două ori, a treia oară Derek zvîcni jos din pat. Luă o foaie dintr-un notes, un stilou şi încercă să scrie ceva, dar mîna lui mîzgăli intens hîrtia sub privirile înmărmurite ale soţiei. Exasperat, înnebunit de spaimă, Derek proiectă stiloul în perete şi se prăbuşi învins pe pat. Rămase acolo fixînd pata de cerneală de pe tapet pînă cînd, chemaţi de Elaine, sosiră infirmierii de la Urgenţe ca să-l transporte la spital.

***

Noua vilă a sanatorului Bradhurst era binecunoscută lumii mondene. Aproape toate personalităţile zilei, de la Preşedinte la starletele în vogă, trecuseră cel puţin o dată pragul casei liderului democrat. Prilejul pentru aceste vizite era cel mai adesea oferit de petrecerile pe care senatorul le organiza, petreceri pe care nici o rubrică mondenă de talie nu le putea omite. Acest lucru arăta clar că Bradhurst, deşi democrat, nu confunda această noţiune cu cea de populist. De aceea cunoscuţii politicianului s-ar fi mirat văzîndu-l pe oaspetele lui din seara zilei de 25 octombrie. Mai mult, observatorul ar fi fost chiar uluit dacă ar fi remarcat atenţia cu care senatorul urmărea relatarea tînărului Mark Dumpert, un modest depanator ciber al companiei TranService.

– Deci dumneata ai descoperit un nou tip de virus informatic, concluzionă Bradhurst grav cînd ciberneticianul termină de expus

motivul vizitei sale. Un virus holo!

– Da, domnule senator, întări Mark. Indus prin simpla depășire a fondului verbal de care dispune ordinatorul.

– Virus care, dacă înțeleg bine, urmă Bradhurst, a tulburat mințile a patru oameni înainte de a-l depista dumneata.

– Adevărat!

– Ei bine, acesta este într-adevăr un lucru nou, mormăi omul politic privind fix o pendulă veche. Sincer să fiu, se aplecă el confidențial spe Mark, am fost întotdeauna împotriva computerelor prea sofisticate, îndeosebi a acestui model Hpro!

– Vă rog să mă credeți că este vorba de un fapt cu totul neobișnuit, sări tînărul agitat. Ca să înțelegeți gravitatea situației, ar trebui să vedeți înregistrările mele după imaginile holo pe care Hpro-ul respectiv le introducea subliminal programatorilor. Sînt cu adevărat paranoice! Nu știu prea multă psihologie dar îmi pot închipui cu ușurință ce alterare ar produce o asemenea imagine infiltrată în subconștientul unui om. De altfel, după cîte am aflat din vorbele ce umblă pe la Archit, cele patru cazuri sînt foarte grave, șansele de recuperare ale bolnavilor fiind minime.

După ce ascultă, Bradhurst lăsă bărbia în piept cu un gest napoleonian și rămase așa tăcut preț de cîteva secunde. Apoi își mîngîie meditativ fruntea și reluă:

– Uite ce este tinere, spuse el fără să-l privească pe Mark, eu nu pun la îndoială capacitatea cu care îți faci meseria, Epson mi te-a lăudat în fel și chip, altfel nici nu te-aș fi primit, dar te întreb dacă ești sigur... vreau să spun: foarte sigur, că acei oameni au înnebunit din cauza lui Hpro?

– Ar fi o coincidență prea mare ca patru utilizatori ai aceluiași computer să sară succesiv de pe fix în doar cîteva luni. V-am spus că dacă ați vedea imaginile subliminale, le-am procesat deja, n-ați mai avea nici o îndoială!... Și gîndiți-vă: pe piață au fost deja desfăcute peste 100.000 de exemplare de acest tip.

Ciberneticianul pusese în glas toată convingerea sa și observă cu mulțumire că Bradhurst părea să fi luat o decizie.

– E-n regulă, tinere! Îți promit că mă voi ocupa personal de această problemă. Ah, încă ceva! Ai fi de acord să depui mărturie despre descoperirea ta în fața Senatului?

– Evident, domnule Bradhurst! Ar fi o mare onoare pentru mine, bolborosi Dumpert intimidat de ideea de a vorbi în fața unor oameni atît de importanți.

– Aș vrea să văd și eu probele pe care le vei prezenta dacă va fi nevoie de mărturia ta: trebuie să mă asigur că sînt convingătoare. Sper că-ți dai seama de dimensiunile scandalului ce va izbucni și că trebuie să pregătesc temeinic planul de atac. Tot de aceea n-aș vrea să te îngrijorezi dacă va mai dura ceva timp pînă voi putea prezenta Camerei proiectul de lege. Am nevoie de susținere din partea partidului meu, voi fi silit să contactez anumite persoane influente.

– Înțeleg perfect, aprobă Mark, conștient de importanța analizei la un nivel atît de înalt ca al senatorilor.

Socotind că scopul vizitei sale fusese atins, tînărul se ridică și porni spre ușă. Bradhurst îl urmări cu o mimică jovială întipărită pe chip.

– Cînd să vă trimit probele, domnule senator?

– Cît mai curînd! Ai putea fi gata cu ele pînă mîine?

– Cum să nu? exclamă Dumpert deși știa că va fi silit să-și piardă noaptea pentru aceasta.

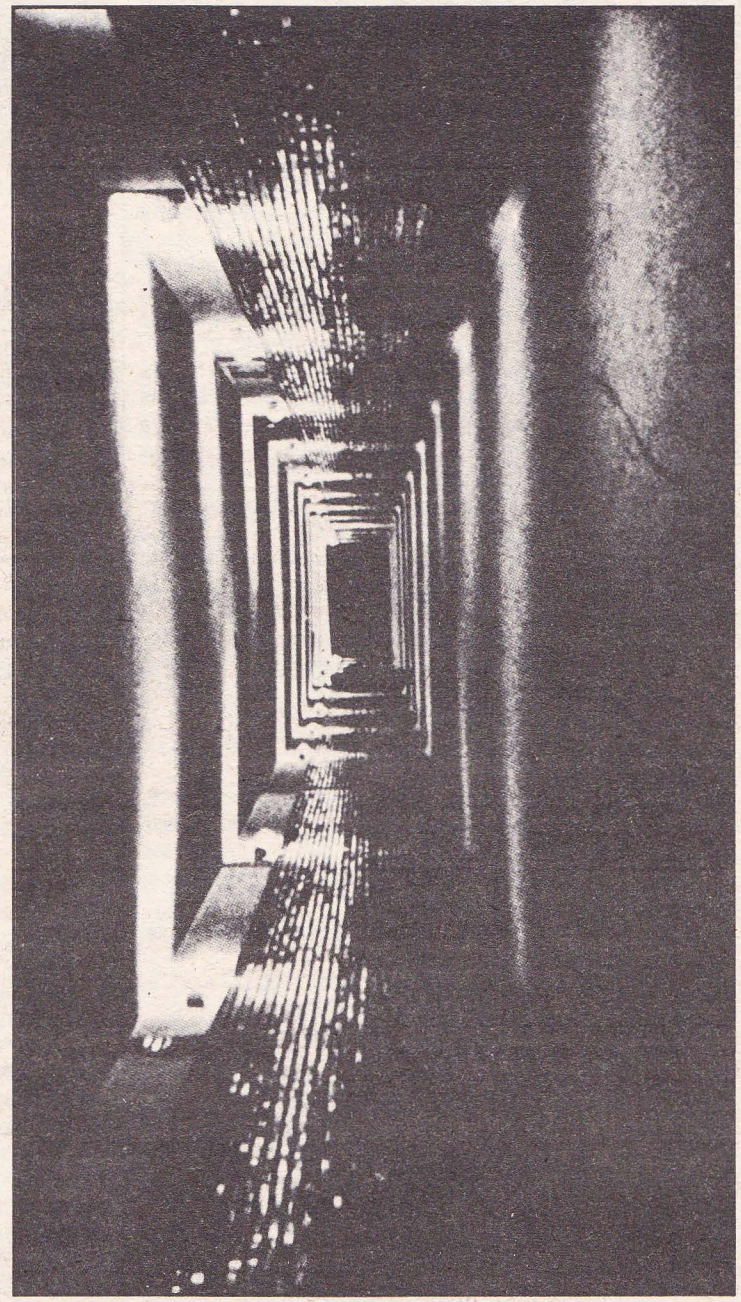

– Atunci să treci pe aici mîine după-amiază. Cam pe la cinci! Și nu te teme! O să-i punem noi cu botul pe labe pe acești ticăloși care infestează omenirea cu porcăriile lor.

– Desigur, domnule senator!

Deschizînd ușa de la intrare pentru a-i permite lui Mark să plece, Bradhurst dădu cu ochii de Jason, fiul său, care se apropia pe alee.

– La revedere Mark!

– La revedere, domnule senator, răspunse fericit ciberneticianul. Nu se așteptase ca totul să decurgă atît de simplu, și în fond era foarte mîndru că inițiase ideea unui proiect de lege. Îl salută călduros și pe tînărul cu care se încrucișă în drum și, savurînd mai departe gîndul unei introduceri în Senat, dispăru spre locul unde își lăsase motocicleta.

– Cine era ăsta? Întrebă Jason aproape indiferent.

– Un prăpădit plin de idei! murmură acru senatorul căruia între timp îi dispăruse de pe față orice semn de bunăvoință.

Jason ridică din umeri și urcă la etaj, în camera lui. Acolo deschise cu gesturi febrile mapa cu care venise și dintr-un buzunar al ei, scoase o dischetă înregistrată cu unul din ultimele filme de succes: „Întunericul", producție a studiourilor M.G.M. Deschise aparatul video, introduse înregistrarea în el și după ce se trînti îmbrăcat pe pat, dădu drumul filmului. Începu astfel să înghită inconștient subliminalele violente ale Partidului Radical, proprietarul necunoscut încă al M.G.M.-ului.

Epilog

Șase luni mai tîrziu, senatorul Bradhurst nu inițiase nici măcar o anchetă împotriva concernului HproST. Acest lucru îi era de altfel imposibil deoarece, imediat după anunțarea începerii cercetărilor, toată presa și apoi toată lumea ar fi aflat de unde proveneau banii cu care el își înălțase superba vilă în care locuia.

Curînd după întîlnirea sa cu celebrul om politic, Dumpert fu concediat. Fără preaviz, fără măcar o explicație, lucru care l-a frămîntat mult timp pînă ce, așteptînd legea care nu mai apărea, a făcut conexiunile necesare. A tras de aici învățămintele și pe viitor a știut să se ferească să mai aibă inițiative.

Veni apoi acea splendidă noapte cu lună. Era în iunie, tinerii normali se plimbau prin parcuri, se distrau la petreceri, se bucurau de vara care sosea. În acea noapte, Jason Bradhurst își asasină tatăl cu cinci lovituri de cuțit. Fără ca nimeni să bănuiască, actul său prevestea venirea la putere în scurt timp a Partidului Radical, prevestea valul de sînge ce avea să înece întreaga Americă de Nord.

HRANA CELEI

pentru cei din

George LAZAR

M-am urcat pe scaunul rotativ şi mi-am sprijinit coatele de tejgheaua neagră, sclipitoare. Barmanul mi-a pus în faţă un pahar înalt, aburit de băutura rece care-l umplea. Apoi s-a retras discret, lăsîndu-mă să-mi rumeg în tăcere propria-mi neputinţă.

Sorb zgmotos o gură de alcool, nu o înghit, o plimb prin gură şi apoi o scuip, pătînd roşul întunecat al dalelor hexagonale ale podelei. Îmi privesc ceasul: cît mai am, cît mai aveam oare de trăit? O oră? O zi? O săptămînă? Cei din cer se învîrt în cercuri ameninţătoare, tot mai strînse, deasupra capetelor noastre. Urmăresc mişcările sacadate ale micului robot-curăţător ce se agită spre a îndepărta balta de la picioarele mele, pufnesc în rîs. Rîsul îmi gîlgîie în piept izvorînd din mine, apoi izbucnesc în hohot nestăpînit, rîd cu capul dat pe spate în timp ce ceilalţi clienţi ai barului mă privesc nedumeriţi, unii dintre ei agasaţi. Rîd privind minuscula vietate mecanică ce absoarbe alcoolul şi saliva mea cu gesturi calculate, eficiente, de maşină perfectă. Oare se poate face vreo comparaţie între maşinăria asta ridicolă şi celelalte, ale mele, din cer?

Îmi şterg cu mîneca hainei cîteva lacrimi apărute în colţul ochilor. Rîsul mai gîlgîie încă în străfundul meu. Ridic paharul şi înghit dintr-o dată toată băutura rămasă. Alcoolul îmi taie răsuflarea, mi se strecoară pe esofag asemeni unui şarpe de foc care îmi incendiază măruntaiele. Nimeni nu mă mai priveşte, deja; chipurile anonime din încăpere plutesc în jurul meu ascunse în fum, parcă. Barmanul revine ca o umbră lîngă mine şi îmi umple din nou paharul.

Îl ridic în dreptul ochilor. Cilindrul de lichid îmi oglindeşte deformat chipul. Buzele mi se schimonosesc într-un rînjet strîmb. S-au aliat cu toţii împotriva mea... Dar ei nu ştiu încă ce îi aşteaptă... N-au cum să presimtă... Din pahar mă priveşte hidos propriul meu cap. Îl arunc, îl văd zburînd prin aer şi izbindu-se de sticlele cu etichete policrome rînduite în rafturile barului, apoi paharul plesneşte în cioburi mărunte ce sar odată cu jerbe de lichid în toate direcţiile. Două sticle se clatină ameninţător, se prăbuşesc sfărîmîndu-se de podea, alcoolul şiroieşte printre cioburi, în timp ce o armată de roboţi-curăţători se reped din nişele lor pentru a şterge cît mai repede urmele, orice urmă.

Strîng pumnii, îmi izbesc fruntea de tejghea şi rămîn cu ea lipită de luciul rece. Printre pleoape îmi ţîşnesc lacrimi de neputinţă. Ridic în sfîrşit capul, îl sprijin în palme şi privesc cu ochii injectaţi noul pahar pe care barmanul l-a aşezat tăcut lîngă mine. Sorb. Aud ca prin vis zumzetul monoton al vocilor din jur.

– Vino, tu eşti singurul meu prieten, spun făcîndu-i un semn omului din spatele tejghelei, articulînd nesigur cuvintele. Ştii, îi şoptesc trăgîndu-l spre mine, eu sînt cel mai mare dintre ucigaşi, cel mai puternic!

Mă priveşte indiferent. Ridică din umeri şi cheamă una din androidele pentru distracţii ce se învîrte prin preajmă. Mă trezesc cu ea în braţe, e o blondă suplă, discret parfumată. Îşi dezveleşte picioarele superbe, apoi se apleacă, sărutîndu-mă nerusinat.

Pentru o clipă sînt gata să intru în joc. Alcoolul îmi picură prin vene, moleşindu-mă.

– Ştii iubito, îi susur în ureche, cel pe care-l îmbrăţişezi e ucigaşul omenirii...

Nu zice nimic, cred că nici nu a auzit, îşi plimbă degetele prelungi prin părul meu, vrea să mă sărute din nou, dar o arunc fără menajamente din braţe, scîrbit. Sar în picioare şi urlu:

– Adunătură de prăpădiţi, ascultaţi-mă, eu sînt cel care vă va face să muşcaţi ţărîna! Pot nişte viermi împuţiţi ca voi să înţeleagă asta? Mai e vreunul pe aici care se poate lăuda că e ucigaşul a miliarde de oameni? Este?

Cîteva chipuri se întorc brusc, ameninţătoare. Zeci de ochi mă fixează cu duşmănie. La picioarele mele, fata încearcă se se ridice, s-a lovit în cădere. Un surogat erotic, un robot... O lovesc cu piciorul.

– Priviţi-mă şi sărutaţi-mi picioarele, le strig, răguşit. Eu sînt cel care va curăţa pla-neta asta de scîrnă! Închinaţi-vă şi turnaţi cenuşă peste capetele voastre seci!

Cîţiva din cei de la mese sar hotărîţi de pe scaunele lor.

Unul îşi trage pe degete o mănuşă ghintuită, altul a scos din buzunar un lanţ sclipitor pe care şi-l înfăşoară pe pumn. Se aude decliclul unui cuţit cu arc. Îl văd cum îşi disputa din ochi plăcerea de a mă ucide.

– Ticăloşilor, le arunc printre dinţi. Încercaţi numai, încercaţi... viermilor...

Cînd deodată, soldaţi în uniforme imaculate ţîşnesc pe uşa barului. Se interpun ca un zid viu între mine şi ceilalţi, imobilizîndu-i, liniştind spiritele. Un ins uscăţiv, probabil comandantul soldaţilor, se apropie şi-mi spune ceva. Mă destind ca un arc, lovindu-l cu toată puterea. Icneşte scurt, prăbuşindu-se. Doi soldaţi mă înşfacă, mă zbat, dar ei îmi răsucesc mîinile la spate şi mă tîrîie spre ieşire.

– Degeaba, răcnesc, veţi crăpa cu toţii! oriunde v-aţi ascunde, oriunde...

Soldaţii mă lovesc cu sălbăticie şi totul se cufundă în beznă.

***

Cînd îmi revin, îmi dau seama că mă aflu într-o celulă. Tocmai au turnat peste mine o găleată cu apă. Aud uşa metalică închizîndu-se şi vocile soldaţilor care se îndepărtează. Mă doare fiecare porţiune a trupului, ajung cu greu la un pat, mă întind şi îmi ascund faţa în pernă.

Cred că visam ceva frumos atunci cînd au venit să mă ia. Oare cît timp a mai rămas? M-au rostogolit fără menajamente pe duşumea, după care m-au îmbrîncit afară, pe culoar. Soldaţii îşi îndreaptă spre pieptul meu armele. Mi-e sete, cumplit de sete, merg şi ascult ecourile, ecourile pe care paşii mei le stîrnesc în semiîntunericul culoarului. M-au băgat într-o sală mare, plină de lume. Aud rumoarea produsă de apariţia mea. Ochii lor mă fixează cu aviditate, ca pe un monstru. Sînt împins într-o cuşcă cu gratii fosforescente, aud în spatele meu ţăcănitul închizătorilor magnetice, după care uşa se ridică rămînînd aşa, suspendată în aer.

– Acuzat, îţi recunoşti vina? mă întreabă judecătorul.

Rînjesc şi spun răspicat:

– Da.

Imbecilii. Ei nici măcar nu-mi cunosc adevărata vină. Au impresia că am atentat la siguranţa societăţii lor, pe care o cred perfectă, la liniştea lor. Nu ştiu ce-i aşteaptă...

Mulţimea din sală freamătă indignată. Viermi dezgustători!

„Vinovat", „vinovat", „vinovat", „vino... " se aud glasurile juraţilor. Caraghios spectacol, mă condamnă fără să ştie că eu i-am condamnat de mult pe toţi, PE TOŢI!, la moarte.

Sînt tras din cuşcă, îmbrîncit. Urlu de neputinţă, încercînd să lovesc. Cei din sală mă privesc dispreţuitor, n-au înţeles nimic, nu ar fi putut să înţeleagă... Şi, în clipa aceea, tavanul crapă lovit de o gheară de oţel. Şi înţeleg. Şi ştiu. Clipa pe care o aşteptam a sosit. Îngenunchez printre dărîmături, în timp ce în jurul meu ceilalţi aleargă înnebuniţi, ţipînd.

Sînt fericit. Iată, au venit păsările de metal, cei din cer, imensele maşinării de ucis, creaţiile mele făurite în bazele secrete de pe Lună. Nu le mai ajungea Pămîntul, m-au silit să le făuresc arme pentru a ucide repede şi fără bătaie de cap pe hominizi. I-au ajuns acum răzbunarea victimelor lor şi a mea. Veniţi voi cei din cer, eu v-am eliberat din hangarele voastre secrete în care vă ţineau ascunşi în aşteptarea unor noi victime!

Păsările a căror hrană sînt viermii numiţi oameni! Şi plîng fericit, în timp ce zidurile oraşului se prăbuşesc, iar trupul mi-e sfîşiat de ghearele lor şi de pliscurile lor însetate de sînge.

Informaţii şi replici

În fanzinul *Sigma-Club* din Piatra Neamţ din luna martie 1993, în prezentarea pe care mi-a făcut-o acolo (cine mi-o fi făcut-o) s-au strecurat o serie de informaţii false şi omisiuni în legătură cu persoana mea, pe care simt nevoia să le corectez prin prezenta. Voi începe cu faptul că am publicate TREI CĂRŢI "de autor" cum se spune: APORISTICON (1981), MOARA DE APĂ (ed. CARTEA ROMÂNEASCĂ 1989) - premiată la Buzău în 1991, la RomCon, cu premiul de popularitate şi PHREERIA(1991) - fără a mai pomeni nimic de mai multe alte texte publicate în volume colective şi antologii ale editurilor de la vremea respectivă, aproape toate premiate de cîte cineva (mai puţin Phreeria): Uniunea Scriitorilor (1979), Ştiinţă şi tehnică - (aproape an de an pînă prin 1986) - Socicon, Eurocon (Fayance). * Nu mai sînt "om al muncii", aşa cum se consemnează uneori, ci din 1989 sînt membru al Uniunii Scriitorilor din România şi, deocamdată, redactor (e drept, cu cel mai mic salariu din colectiv - sub baremul minim pe ţară) la publicaţia *Anticipaţia CPSF* a societăţii Ştiinţă şi Tehnică SA) chiar dacă dl. red. lit. al publicaţiei uită în mod stăruitor şi insistent să mă consemneze pe vreundeva fie şi ca salariat, darămite ca persoană cu atestat de Consilier Literar emis de Ministerul Culturii în 1993, probabil cu gîndul să nu mă compromită în ochii confraţilor mei "de breaslă": Marcel Breslaşu, Victor Tulbure, Eugen Frunză şi, poate Vasilica Tastaman (pe care eu o propun pentru premiu de "spontaneitate artistică") - "unii morţi, alţii plugari", cum ar fi spus Ion Barbu. * Domnul Dan Mihai Pavelescu îmi propune forma "uşori" pe textul meu LADA pe care dumnealui a avut bunăvoinţa să mi-l înapoieze, în pofida faptului că oarece academician, mai acum cîţiva ani a fost ispitit să şi-l asume şi chiar să-l citească pe posturile noastre oficiale de radio pe numele dumisale, pînă şi ca titlu într-o pastişă suficient de transparentă şi fidelă faţă de original încît să poată fi recunoscută ca atare. Eu îi propun domnului Pavelescu forma "uşciori" sau "ustiori" (vezi Candrea). * Revenind la biografia mea consemnez pentru curiozitatea fanilor că NU SÎNT "unul dintre editorii Jurnalului SF" aşa cum inexact scrie în fanzinul *Sigma*, ci doar colaborator al acestei publicaţii, iar că " postul local de radio" la care într-adevăr am colaborat TREI LUNI, a fost desfiinţat de la 1 decembrie 1993 şi, după cîte ştiu eu nu mai emite începînd de la acea dată. Nu sînt decît angajatul Ştiinţei şi Tehnicii şi nu am alte surse de venituri fixe decît jumătatea de normă de acolo. * Cît despre "formarea mea în cercurile din Bucureşti" - rămîne de discutat dacă ATELIERUL DE CREAŢIE LITERARĂ al lui Corneliu Omescu de la Casa de Cultură a sectorului 3 (de unde am ajuns eu la cenaclul Solaris al Casei Studenţilor, prin 1975 -1976) era un "cerc SF" - cum se consemnează în textul de prezentare din fanzin. Domnul Liviu Stoiciu, care-l frecventa şi el, de exemplu, cred că ar fi de altă părere dacă ar fi întrebat în această privinţă. Asta lăsînd la o parte că, şi acolo, cînd m-am dus prima oară, cam prin 1973-1974, eram destul de "format" - frecventasem, ani de zile (sporadic, dar frecventasem) diferite grupări cenacliere, începînd cu *George Bacovia* şi *Relief Românesc* al Sindicatelor Profesorilor din Capitală, apoi pe cel al lui Tudor Opriş, ba chiar, cîteva şedinţe, şi *Labiş* -ul Uniunii Scriitorilor, condus, mai apoi, de domnul (sau tovarăşul, dacă preferaţi) Eugen Barbu (recentul hulit regretat al literaturii noastre), şi, de ce nu, şi pe acelea ale Academiei, Armatei şi... MAI. (În fond, în cursul anilor - cei vreo patruzecişitrei, pe care i-am trecut pe lumea asta - am fost prin diferite locuri şi în diferite posturi - deşi creştin ortodox ca botez, trăind multă vreme în "ghetoul evreiesc" al bucureştilor de lîngă Hala Traian - am fost, respectînd, desigur, liniştea şi ordinea publică, şi în sinagogă - erau vreo două în mahala - şi am trecut şi prin faţa geamiei din Constanţa şi a caselor de rugăciuni a diferitelor culte religioase, precum şi prin unele catedrale catolice sau protestante). Revenind la biografia mea literară - tot pentru "birourile de cadre" ale fanilor, precizez prin prezenta că n-am aderat la niciunul dintre aceste cenacluri literare prin care spun că m-au purtat paşii, ca "membru permanent" al lor, ci c-am ajuns, într-un tîrziu... membru fondator al "noului" cenaclu proaspăt desfiinţat Solaris, condus de scriitorul Vladimir Colin - dar asta este complet altă poveste. * Unde "m-am format" ca scriitor? Mi se pare destul de greu de spus. Şi cînd, şi unde. Părinţii mei erau intelectuali - tata, scriitor, mama, profesoară de limba română, traducător şi translator. Deşi în liceu am urmat secţia reală, iar postliceala mea este tehnică - preocuparea mea permanentă a rămas cea estetică şi literară. Am "debutat" cu versuri, apoi cu proză - în revistele liceelor Matei Basarab şi Al.I.Cuza, în pofida repetenţei la limba română - sau franceză (atunci nu am fost edificat la care dintre ele - în urma unei "demonstraţii hippy" făcută, cică, într-o tabără la Snagov). Poate domnul Stancu, director pe atunci al liceului Matei Basarab poate preciza, acum, peste ani, la care dintre aceste două materii am rămas eu atunci repetent. Domnia sa a fost ulterior "înaintat" la Inspectoratul General al Învăţămîntului. Sau poate "colegul" meu de cenaclu al prfesorilor, domnul director Şovu să ştie ceva în acest sens.Sau poate domnul diriginte ("tovarăş" încă, la vremea respectivă) scriitor de povestiri la colecţia Delfin, după Revoluţie autor al unei cărţi religioase expusă la librăria Patriarhiei, pe care, din păcate, nu am avut, la momentul respectiv, bani să o cumpăr. * Voi mai adăuga numai: debutul meu literar şi cu grafică în revista Luceafărul (1964), Românìa Literară (prin 1965), poezii în mai multe reviste din ţară ale Uniunii Scriitorilor - Tribuna, Vatra, Ramuri, Steaua, Argeşul - cei de la Piteşti (Tomozei) mi-au editat chiar şi o mică plachetă - de care nu am beneficiat decît eu, şi, parcă, Şt.A. Doinaş şi... Nichita(?). Oricum, în 1977, la primul meu "contact" cu "mişcarea SF" se poate presupune că eram suficient de "format". Publicat greu şi rar, da! asta e drept. Tot public, de douăzeci de ani cîte o bucăţică din cele scrise prin anii aceia şi tot nu reuşesc să-mi văd publicate măcar jumătate din textele acelei perioade, iar din poezii nici măcar o zecime. Unii dintre tinerii fani mă laudă, alţii mă critică - fără să-şi dea seama că "se luptă", adesea, cu o persoană cam de vîrsta lor. Iar "tradiţia" textelor mele "prea tari ca să treaca de cenzură" dăinuie. Vremurile se schimbă, moravurile duşmanilor mei ba. În cei, probabil, vreo şase ani însumaţi de "punere sub interdicţie de publicare", probabil după un succes prea glorios care umbrea faima cine ştie cui, doar *Almanahul Anticipaţia* mă mai edita în ultimii ani ai Epocii. Apoi a renunţat şi el. Ultimul an înainte de a-mi apare Moara de Apă la Cartea Românească nu mi s-a mai publicat nimic. Nici "prietenii" nu mă mai salutau. Nu departe de atmosfera anului 1992... atmosferă în care, încet ,încet sînt "învăluit" şi acum de o nevăzută, dar plină de sîrguinţă ... Omidee. (A se vedea, în acest sens şi textul meu despre o întîlnire Romcon de la Timişoara - Iritaţia - text cu adnotaţii marginale ale regretatului - tot regretat - Dan Merişca - există edituri dispuse a achiziţiona acest text inedit spre editare?) * În final, semnalez că sînt, în continuare, asaltat din Spania cu invitaţiile de la *Universitat Politecnica de Catalunya*, care are bunăvoinţa să mă invite, şi în acest an, la festivităţile de premiere care se vor ţine pe 1 Decembrie, la ora 12 a.m. la Master Hall of the UPC North Campus (Building A3, c/Gran Capita s/n, Barcelona). Mă invită domnul Gabriel Ferrat Pascual - Rector şi Pere Duran Farell - President of the Board of Trustees; îi anunţ, pe această cale, că anul trecut nu am răspuns onorabilei dumnealor invitaţii nu pentru că aş fi fost supărat că nu mi-au premiat textul Comunicare prin Juxtapunere, trimis la concursul organizat de universitea dumnealor, ci fiindcă NU AM BANI SĂ ONOREZ INVITAŢIA. Voi petrece sărbătoarea noastră naţională, şi în acest an, alături de poporul din care fac parte. Mai cu seamă că, răsfoind atlasul geografic pe 1986, am aflat că, în 1966 cursul valutar al peseta era de 0,10 bani, deci un milion de pesetas ar fi fost în 1966 o sută de mii de lei. Cît reprezintă o correos la cursul de schimb de acum? În atlasul din 1986 nu scrie. Dacă pun la socoteală rata inflaţiei, mă tem că milionul de pesetas ar reprezenta vreo 1000 de lei, ceea ce nu mi-ar ajunge nici să plătesc timbrul scrisorii de răspuns. *AMDG hic sunt leones*. Din păcate, rugămintea mea pentru Excelenţa Sa, domnul Conl al Spaniei la Bucureşti de a vă anunţa că nu pot răspunde invitaţiei pe care mi-o faceţi a fost respinsă - reprezentînd, poate, şi unul dintre motivele creşterii tensiunilor între mine şi familia mea, şi aşa destul de precare, chiar înainte de această dată. Deci nu pot răspunde măgulitoarelor dumneavoastră scrisori decît astfel, exprimîndu-mi, totdată modestul meu omagiu cu ocazia evenimentelor politice din ţara dumneavoastră din acest an.

Mihail Grămescu - fost laborant de fizico-chimie, fost muncitor, fost UTCist, pînă în 1979, de atunci cetăţean român fără apartenenţă politică şi redactor la revista Ştiinţă şi Tehnică, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

ZILELE NEMIRA - *17-18 DECEMBRIE 1993*

Programul zilei de 17 decembrie cuprinde:

10.00 - Festivitatea de premiere a *Concursului* ***NEMIRA*** *- Secţiunea Nautilus* (literatură SF):

Premiul I: **Radu Pavel GHEO** - *Dans de lebădă mecanică*

Premiul II: **Ana-Veronica MIRCEA** - *Sfinte Dumnezeule!*

Premiul III: **Sebastian A. Corn** - *A şaptea zi a vînătorului*

11.00 - Lansarea cărţii *"Aşteptînd în Ghermana"* de **Dănuţ Ungureanu;**

11.30 - Seminar *"Ştiinţa complexităţii"* - lector **Florin Munteanu;**

ULTIMA ORA

13.30 - Festivitatea de premiere a *Concursului* ***Nemira*** *- Secţiunea Purgatoriu;*

14.30 - Lansarea cărţii *"Filiera Falcone"* de **Giorgio Cajati;**

15.00 - Lansarea cărţii *"Îndrumar şi dicţionar de politologie"* de **Silviu Brucan;**

16.00 - Prezentarea Planului editorial pe 1994, conferinţă de presă;

17.00 - Cocteil.

* Membrii juriului la *Secţiunea Nautilus* au fost: **George Anania, Romulus Bărbulescu, Valentin Nicolau, Emil Bărbulescu şi Dan Petrescu.**

GALACTIC - (Imperiu, Civilizaţie) - uman sau extraterestru.

GALAXIE - imensă aglomerare de stele şi alte corpuri cereşti. Cadru natural de desfăşurare a acţiunii romanelor *space opera* (vezi Explorare, Cucerire, Colonizare, Unificare).

GANYMEDE - satelit al planetei Jupiter, descoperit în anul 1610 de către Galileo Galilei. Constituie cadrul natural în care se desfăşoară acţiunea romnelor : **L.Bracket** - ***The Dancing Girl of Ganymede***, **I. Asimov** - ***Christmas on Ganymede***.

GENETICA - disciplină care studiază şi aplică legile eredităţii, vezi şi *Arhitectură genetică.*

GENETISM - teorie psihologică potrivit căreia perceperea spaţiului este reultatul educaţiei simţurilor.

TEME SI MOTIVE SF

GENETIST - adept al teoriei genetismului sau specialist în genetism.

GENEZA MITURILOR - încercări ale unor autori sf de a explica apariţia unor personaje sau a unor evenimente legendare prin intervenţia extratereştrilor sau a unor călători în timp în istoria umanităţii. Ex.: **Victor Kernbach** - *Luntrea sublimă*, **Vladimir Colin** - *Pentagrama*, **Camil Baciu** - *Grădina zeilor*, **Michael Moorcock** - *Behold the Man.*

GLACIATIE - proces de intensă dezvoltare a gheţarilor pe întinse suprafeţe, la scara întregii planete. Ex. **Michael Moorcock** - *The Ice Schooner*, **Dinu Moroianu** - *Polul Intangibil.*

Mihaela şi Cristian IONESCU

VIDEOMANIA

Shocker

O lume şocantă, cu oameni şocanţi, în stare de lucruri şocante. Leit-motivul filmului – crima, sub cele mai halucinante forme, bîntuie imaginea de la un capăt la celălalt. Wes Ciaven, scenaristul şi regizorul filmului, creionează fantasme folosindu-se de actori aproape necunoscuţi (Michael Murphy, Peter Berzo, Camie Cooper), doreşte doar un amănunt, nu deosebit de grav. Pe scurt, acţiunea se rezumă la o succesiune de crime ale dezaxatului Pinkler care ucide fără discernămînt, o face pînă se vede în pericol, abia atunci îşi canalizează decizia. Pinkler, este întruchiparea lui Mefisto. Pe scaunul electric îi înregistrează moartea fizică, dar are posibilitatea să-şi transfere răul imaterial în alte trupuri şi de aici decurg o serie de alte crime pe care nu le întrerupe decît aproape de final un puşti care în urma unui accident banal, în premoniţiile sale, anticipează mişcările pericolului public nr. 1. Este drept că este ajutat şi de spiritul logodnicei sale.

Acţiunea se termină în coadă de peşte. Pinkler iese din trupul locotenentului de poliţie, ultima lui „casă" şi este proiectat de o antenă parabolică Dumnezeu ştie unde! Poate pe vreun satelit sau în altă parte a globului. Pinkler rîde în timp ce se desface în molecule trandafirii şi plezneşte sub orizont. Mai bine să fi dispărut de tot. Un „Stocker 2" ar fi ca o gumă de mestecat.

Wes Craven, cu mîinile pline de lut, modelează pe motivul „Twin Peaks", dar este în avantaj deoarece are de partea lui numai 100 de minute şi nenumărate, reuşite efecte speciale.

Un film care merită văzut, măcar pentru asta.

Petrică SÎRBU